

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
3-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
Minden következőnél 16 fillér.

Nyitólér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 151.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Révész-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, május 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A betegszoba mellett.
- Nagy György — a távszónok.
- Mindennap ülésnek a bizottságok.
- A Vörösmarty-szobor teleplezése.
- Az Acsev. közgyűlése.
- A dánosi bünpör.
- A t. Házból.
- Méltányos skóla.
- Aradi ügyvédek a tábla elnökénél.
- Királyi szó a tisztí fizetésekről.
- Nagyvezér koronás alapítvány az aradi Izraelita árvaháznak.
- Megszöktetett hercegnő.
- Tárcsa: A pesti nők.

A betegszoba mellett.

Arad, május 25.

Tipegő, nesztelen léptekkel járnak a király hálószobája előtt: csitt, a király beteg. Mind, akik az ő fiai vagytok, — durva lármával, békétlenkedéssel, dulakodással ne zavarjátok az ő szenvedő piheését. Vágyatok ha van, sérelmeket ha fáj, jogtalanságot ha éreztek is, türiétek el és tegyétek el a kívánságot, a fájdalmat, a zugolódást holnapra. A király beteg; s minden szó, amely előtte a család zavarainak, felfordulásának árulója lehetne, kinosabbá tenné az ő perceit. Csend, fiúk; s ha a lelkiismeret bennetek ágaskodni kezdene e képmutatás ellen, hát nyugtassátok meg azzal, hogy egy szent cél érdekében történik...

Körülbelül ezzel csitították a függetlenségi párt utolsó értekezletén a zugoló-

dókat. És a módszer, amint látszik, be is vált: az egy Gaál Gasztonon kívül eddig egyetlen tag se lépett ki a tisztí fizetések miatt. És Gaál Gaszton — ezt szívesen elismerjük mi is a kormánypártnak, — se szoroz, se oszt. A hogy ma kilépett, a szerint újra belép. Egyiket se veszik észre.

A módszer — mintha ismerős lenne. A király köpönyegével való takarozás régi módszere a koalíciónak. Eddig, ha valamit számon kértek tőle, amit nem tett, a korona palástjára mutatott: ez az akadály. Régi kormányoknak azt diktálta a becsület, hogy a király dolgaiért is ők tartják a mellüket a támadók nyilainak; ma a kormány gyöngeségeért is a királynak kell felelni. S amikor a kormány kinos helyzetbe kerül, mert olyas valaminek liferálására vállalkozott, ami a paktum szerint nem lenne a kötelessége, s mert vállalta ezt anélkül, hogy ellenmértéket kapott volna, — hát akkor a királyi ügy paplanát használja föl védelmi eszközül.

Különös a királyok sorsa, egészségének járása. Azt mégse kormányozzák ugyanolyan törvények, mint a szürke halandókékat. A királynak egyik alkalommal egészségesnek kell lennie, mert a betegségének hírére a börzén hanyatt-homlok esnek az értékek; másszor meg betegnek, hogy erre az állapotra figyelemmel legyenek a harcot keverő politikusok. Holott — a királyi szobák termei felől sohase tudhatni bizonyosat — meglehet, hogy az egyik esetben csakugyan komoly baja van az

uralkodónak, a másik esetben pedig egész jó egészségnek örvend.

Sajnos, nincs kizárva, hogy őfelsége csakugyan komoly beteg. Mi is kívánjuk az ő jobbulását, talán még őszintébben, mint azok, akik ennek érdekében zajtalan fogcsikorgatásukat jobb időkre halasztják, — de azért úgy érezzük, hogy ezt a betegséget mégse lett volna szabad politikai argumentumnak használni. Az izlésnek, a politikai erkölcsnek hijával van ez, amellet, hogy a politika iránt bizalmatlanságot kelt azokban, akiknek a politikával foglalkozni kedvük van. Hiszen ott nem a pártállás, program, meggyőződés és más efélék határoznak, hanem a rejtett, suttogva mondott okok. Egyszer a király betegsége, — egyszer más.

A kép teljességéhez tartozik Wekerle dohogása a függetlenségi párt vezérei ellen. Miért haragszik Wekerle rájuk? Hiszen megadják a tisztí fizetésemelést s azzal, hogy a pártértekezleten kissé élesebben szóltak, egyáltalán nem veszélyeztették a féltett javaslat sorsát. Hiszen Wekerle ép az ő kedvükért dohog. Amíg a fizetésrendezés Bécsből le nem került, az osztrákok folyton azt hirdették, hogy válság van, válság van, mert a magyar kormány keményül ellenáll és nem akar engedni. Végül azonban mégis engedett. Most Wekerle játszik mű-haragot a függetlenségi képviselők előtt, hogy a nézők ebből azt higgyék: a függetlenségi mégis békétlenek. A miniszterelnök tisztában van velük, ők is tisztában vannak magukkal, — a választóknak mégis azt kell látni,

A pesti nők.

— Fővárosi levél. —

Budapest, május 25.

Cigánysors: egyszer Aradon, másszor Pesten. Egyszer a falu üdítő csendjében, másszor a városi élet izgató lármájában. Így ének az emberek a cigányoron, nagy Bohemiában. Pedig hát ahinek valami különös keresni valója nincsen Budapesten, annak ugyan kár a fővárosba felfáradni Aradról, mert itt se láthat és élvezhet sokkal többet, mint a nyugodalmasabb vidéken. Itt is csak épen úgy izzadnak és dülledéznek az emberek mint Aradon s rohannak az uszodákba, mint a jó aradi bennszülöttek a mi kellemes Neptununkba. A dunaparti korzó Budapesten is ép oly népes — sőt, ha megengedik népeoseb — mint az Andrassy téri sétány. És biztosítom az aradi hölgyeket: a nők Budapesten is ép olyan nagy kalapokat viselnek — sőt, ha nem irigykednek, talán még nagyobbakat — mint önök, szépséges hölgyeim! Mondhatom, tehát semmi fontosabb különbség nincs jelenleg Arad és Budapest között. Legfőbb némi eltérés vehető észre az aradi és pesti közlekedési járművek között, ami azonban oly csekély különbség, hogy igazán szóra sem érdemes. De van — többek között — Budapestnek egy nevesettség, amivel Arad, sajna, egyelőre nem dicsekedhetik. Ez a szenzáció pedig: A Széchenyi-Vanderbilt pár néhány hetét itt aratóskodása. O, mert Széchenyiek még nem merültek el a feledékenységre és Ormező homá-

lyába. Csak most kezdik igazán élni a világot Budapestben. Valóságos udvariartásuk van itt. Nap-nap után kirándulást tesznek a főváros környékére, persze automobilon, amit rendszeren harminc negyven pazarul feldíszített „felső tízezer“ auto követ. A pesti arisztokraták vetekednek, hogy ki tudja a szürke, igénytelen ki: Gladys szeszony tetszését megnyerni. Mint a csillagok a sápadt hold körül, úgy keringőznek az előkelők legelőkelőbbjei Széchenyiek körül. S legyünk közönséges, prózai emberek: és valljuk be, mi nek köszönheti gróf Széchenyi Lászlóné, szül. Vanderbilt Gladys ezt a roppant népszerűséget és fényes udvart, mely lesi minden pillantását és kívánságát. Megmondhatjuk: a vonzeró az a csekély ötven milliócska, mit Gladys hozományul hozott. Mert a pénz hatalma hódít.

De ez a Széchenyi Vanderbilt-pár téma már igazán agyontaposott és unalmas, ezért jónak látom valamivel komolyabb tárgyról elcsevegni, amely — szerencsénkre — most a rendezésünkre áll. Ugyanis egy újfajta, a sablontól eltérő irodalmi vállalkozásról kell beszámolnom, amiről már a fővárosi lapok tegnapi száma emlékezett meg nagyon dicséretleg s amelynek szemtanuja és évezője voltam, Hadrik Anna színművész athéni estélyéről, melyet az előadó szombat este tartott az Uránában. Mondanom se kell tán, hogy a nagy hőség miatt nem volt oly nagyszámu publikum a színházban, mint azt Hadrik Anna magas irodalmi színvonalon álló athéni estélye méltán megérdemelte volna. A művész nő görög koss-

tümbe, athenies dekorációk közepette, lantpengetés-imitáció kíséretében adott elő verseket. Legtöbbnyire elsőrangú magyar poéták legmesteribb modern költeményeit. A műsoron Farkas Imre, Ady Endre, Erdős Renée, Radviczky Gyula és Szabolcska költemények szerepeltek, legnagyobb számban azonban Kiss József versek, amelyeket a művész nő zseniálisan, hűen interpretált. Nem érdektelen megfigyelni, hogy csak a legkitűnőbb versek előadásával lehet olyan őszinte, megkapó hatást elérni, amilyen hatást Hadrik Anna ért el egy-egy Kiss József versnek elmondásával. A *Knyás Potemkint*, Kiss Józsefnek a legújabb, erőtől, gondolatától, költői szépségektől duzzadó versét pl. a művész nő oly mesterien, oly elragadóan szavalta, hogy perc-kig sugott a tapsvihár utána. Végeretűl Wilde Oszkárnak „A peadingi fegyház balladája“ című mesterművét olvasta fel a közönségnek, viharos tapsot aratva előadásával. A közönség nagy tetszéssel fogadta Hadrik Annának újszerű és ezért merész irodalmi vállalkozását, amelyet rövid időn belül Aradon is bemutat.

És ha már ennyit összeirtunk az irodalomról, ik assuk ide, hogy miféle épületes olvasmányokkal táplálkozik most a budapesti irodalompartoló közönség. Csak néhányat írunk le. *Freystädler* Flóra: Életem, szerelmeim, szenvedéseim. *Nagy Irma*: Blücs szerelmem. *Salló*: Világvárosi éjszakák. Budapesti gyógyörök stb. stb. Akik pedig ez: hiszik, hogy ezek a könyvek felvágatlanok és olvastatlanok maradnak, azokat kénytelen vagyok ábrándos illuzójuktól

hogy ők semmi áron se akarták beadni a derekukat. Rendületlenül meg akartak maradni elveik és fogadásuk mellett; nem törődtek vele, ha Wekerle meg is pukkad, s végül is csak annak engedtek, hogy — a király beteg. Rajtuk, az ő elvűségükön azonban semmi se mulott, — lássa meg az ország!

Nagy György — a távszónok.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, május 25.

A kurucok, akik oly nagy vihart támasztottak a múlt ülés végén a tisztifizetések felemelésével, a függetlenségi párt kerülésével való megszavazása miatt, ma reggelre végleg megszűntek.

A szombati pártértekezleten végleg levették a lábáról az ellenzőket s a mai ülésre már nagyon kevesen jöttek el. Ma tárgyalják a honvédelmi tárca költségvetését, amelybe már beillesztették a csendőr és honvédtisztek fizetésemelését. Élénken pertraktálják Pető Sándor kijelentését, mely szerint a legközelebbi interpellációs napon interpellációt terjeszt be a hentesstrájk és a Lujza-utcai vérengzés dolgában.

A délelőtti tárgyalás.

Iusth Gyula elnököl az ülésen, napirenden van a honvédelmi költségvetés.

(A tisztifizetések.)

Kmetz Károly elfogadja a költségvetést, mert a honvédséget fontosnak tartja és a miniszter iránt bizalommal van. Ugy véli, a miniszter fontos tennivalók előtt áll. Osztrák nyilatkozatok szerint már ez év végén napirendre kerül az új véderőtörvény, amely óriási terheket kontemplál, olyanokat, a mik előtt összeroskad Magyarország, de még Ausztria is. Sürgeti a honvédtűzség szervezését és felállítását, valamint a magyar honvédműszaki akadémiát. Áttérve a honvédtisztek fizetésemelésére, kijelenti, hogy szociális szempontból kedvezőbb helyzetben vannak a katonatisztek, mint az ugyanolyan állású köztisztviselők. A városi tisztviselők is megérdemlik ugyanazt a

megfosztani. Mert mint előkelő könyvkereskedőtől és dohányüzemestől (mert minden trafikban árulják a könyveket) hallottam, a fércművek, a realizálást messze túlhaladó, közönséges pornografikus irányzatú, aljas ponyvatermékek „tűnémenyszerű” gyors kelendőségnek örvendenek. É: még azt mondják sokan, hogy nincs magyar olvasó közönség! Dehogy nincs! Csak az a baj, hogy nem Andródyt vagy Kiss Józsefet olvassák, hanem Freys: dítler Flóra féle könyveket. A földolog, hogy az olvasmány idegizgató, pikáns legyen. A cochonéria-író manapság szerzethet magának egy négyemeletes házat a disznóságával, de egy Kiss József épenséggel nem, — amit különben a tények is világosan bizonyítanak.

A budapesti hírlapirodalomnak egy érdekes újdonsága van. A „Pesti futár”. Új lap, amely megír minden igazságot. (Ez is unikum lesz — ha az lesz — a maga nemében.) Eának a lapnak a szerkesztősége követett el nemrégiben egy ügyes trükköt. A Pesti Hírlap ban — mint ő nevezi: a „Maison Légrády” ban, — apróhirdetést tesz közzé, melyben egy asszonytól megundorodott urlember keresi férflak intim barátságát. Mint e lap legutolsó száma írja, halomszámra érkeztek be levelek, melyek mind a legkézzelfoghatóbb jelei a mindlokább tért hódító, különféle maszkokban megjelenő perverzításoknak. Erre vonatkozólag hadd mondjak el egy esetet. Nemrégiben, legutóbbi pesti tartózkodásom alatt, a Pesti Hírlap-ban egy apró hirdetés látott napvilágot, melyben egy 17—18 éves intelligens ifjú kerestetik utitársul. Pontos cím meg volt adva — név nélkül! A furcsa hirdetés gyanút

fizetést, mint a katonatisztek. Junktímot kell a két dolog között megállapítani. Itt van az állami pénzügyi és adóosztályok kép'telen állapota. A miniszterelnök megígérte, hogy rendezni ügyüket. Ha ennek eleget tesz, akkor közel leszünk ahhoz az állapothoz, hogy katonai és polgári tisztviselők egyformán legyenek díjazva.

Ami a dolog politikai jelentőségét illeti, az osztrákok köicsönöztek a kérdésnek politikai színt, mert felszították, — hogy a császár-jubiléum évében történjék meg. Ez Magyarországon természetesen kellemetlen hatást kelt. A függetlenségi párt másrészt röviddel ez előtt úgy vélte, hogy nem könnyen egyeztethető össze ez a kérdés az úzrynevezett paklummal. Most, úgy látszik, a kormány iránti bizalomból magáévá teszi a többség azt a magyarázatot, hogy nem minden többlet ütközik a paklumba, hanem csupán a haderő extenzív fejlesztése. A katonatiszti fizetések eddig a végrehajthatatlom eszközölte, csak a költségfedezet jött a közös hadsereget illetőleg a delegáció, a honvédség tekintetében az országgyűlés elé. De ha törvényben szabályoztuk a katonatiszti nyugdíjat, öszvegyi szabály, akkor a fizetéseket is itt szabályozhatjuk törvényileg. Kérde a honvédelmi minisztert, mi akadály van ennek? A dekorum szempontjából megengedhetőnek tartja azt, hogy a katonatisztek polgári társaságban, illetőleg szolgálaton kívül oldalfegyverrel jelenjenek meg, jóllehet a dekorum szeriute csorbát akkor sem szenvedne, ha a tisztek szolgálaton kívül kard nélkül jelennének meg, de azt hi bízattja, hogy a legényesség oldalfegyverrel járkel szolgálaton kívül. Ez csak korcsmai verekedések provokálására jó. Kéri végül a honvédelmi minisztert, hogy a honvédség egyenruháját magyar stílusban idomítsa át, azonban úgy, hogy ebből a tisztekre kiadás ne háramoljék. A költségvetést elfogadja.

(Ellenzéki hangok.)

Nagy György: Azzal kezdi beszédét, hogy a költségvetést nem fogadja el. Foglalkozni kíván az összes katonai kérdésekkel. Nem szavazhatja meg a honvédség, illetőleg a honvédtisztek fizetésemelésére vonatkozó törvényjavaslatot, mert hisz magyar honvédség nincs. Most volt Budavár bevételének emlékkünnep, egy honvédet sem látoit. A honvédség létesítésekor oly sok reményt fűzött a nemzet ehhez az állami intézményhez és a magyarság szempontjából nem, hogy fejlődött volna, hanem állandóan halványabb lesz. A honvéd vezérkar tisztek száma évről évre csökken. E miatt interpellált is nemrégiben, s az lett ennek az interpellációnak az eredménye, hogy négy vezér-

keltett bennem, a megírt címet felkerestem. A pályázók jelentkezési ideje d. u. 8 és 4 órára volt kiűzve. Fél négy órakor megint elmentem a kijelölt helyre és — nem tudok, ha azt mondom, hogy legalább negyven fiatalember ácsorgott a kapuajban, akik már az apróhirdetők lakásától — visszajöttek. Elbeszéltek, hogy az illető jó szemügyre vette őket és eddig egy sem felelt meg b. izlésének. Ki is mondták egy szóval, hogy mi az az url ember! Mikor élményemet sokaknak elmeséltem, azok nem is csudálkoztak a dolgon, mert, mint mondták, tudvalevőleg ismeretes az az ur perverz hajlamairól. Nem vagyok aóban a kellemes helyzetben jelenleg, hogy sajtópört akaszassak a nyakamba, — ezért ki sem írom annak a perverz urnak a nevét, kit Aradon nagyon jól ismernek, mert híres ember! Ime egy szemernyi rész Budapest salakjából! Furcsa, hogy egy ilyen ember szabadon járkel és apróhirdetget.

Egyébként a fővárosi élet egyetlen nemes momentum a tegnapi Vörösmarty szobor leleplezés! Ez fenséges, szép és lélekemelő aktus volt! Bizony, a költő jelszavát, hogy „Hazádnak rendületlenül légy hűve óh magyar!” sokaknak kell megszívlelni, főként azon magas rangu uraknak és hercegeknek, kik tegnap lehallatták a leplelt. No meg az amerikai kívándorléknak. Maga a szobor valószagos remekmű! Egy gyönyörű szoborral hát megint gazdagodtunk! Nem volna illő már Jókainak a szobrát is leleplezni? Mert eddig, ugyilátszik, csak lepleztük.

Pártos Szilárd.

karl tisztelet ismét kihelyeztek a honvédség köréből.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Nem áll, nem áll.

Nagy György: Alkotmányjogi szempontból igen fontos az, hogy a vezérkar tisztek a honvédség köréből kerülnek-e ki, vagy nem. Kiténik ez még az eskümintából is. A közös hadseregben tiszteknek a honvédségnél való alkalmazása, ami napirenden van, szintén igen veszélyes. Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár egy régebbi beszédére hivatkozik, amelynek szintén ez a tendenciája.

A Kriegschubleben üldözik a magyar nővendékeket. Valamikor igen erőlyes hangon követelte a függetlenségi párt a magyar hadi akadémiának felállítását, a delegációban is többször hangzott el erre vonatkozó kijelentés, szután elcsendesültek a békétlenek. Ugron Gábor szavaival él, aki úgy jellemezte akkor a helyzetet, hogy jóllakatták őket a császári ebédeken. A hadügyminiszter mindenjogot abszorbeál a hadsereg kötelékében levők ügyeinek irányításában. Még a tisztek érzelmevilágát is ellenőrz. Áttér a tisztifizetések felemelésének kérdésére, amelyet, az ország jelenlegi helyzetét tekintve, indokolatlannak tart. Nemrégiben igen sokan voltak a Ház tagjai közül ezen a véleményen. A „Magyarország”, január hó 31-iki számában Bathányi Tivadar gróf e tárgyban tett nyilatkozatot, amelyben tiltakozik a tisztifizetések emelése ellen s csupán a nemzeti vívmányok árán hajlandó annak jogosságát elösmerni. A hadügyi kormány fizetésemelést akar, engedmenyt ellenben nem ad. Hisz a legkisebb kérdésekben is mellőznek. A hadhajók közül egyiknek sincs magyar elnevezésük.

Bakonyi Samu: Hát a Pandur, Betyár!

Nagy György: Azok torpedók s különben is miért nem magyar történelmi alakokról nevezik el szokat is. Polacsek nevű hajó van, Rákóczi, Hunyady nincs. (Hangos derűtség) Foglalkozik Wekerle Sándor miniszterelnöknek az elmúlt pártértekezleten mondott beszédével, amely a tisztifizetésemelésre vonatkozik.

A katonatisztek fizetésének kérdéséhez a koalíciónak semmi köze, ez a magyar törvényhozás hatáskörébe tartozik. Határozati javaslatot nyújt be ez irányban. A honvédtisztek körében óriási a szervilizmus. A katonai lóvásárlások körül felmerült visszaélésekre felhívja a honvédelmi miniszter figyelmét. Kifogásolja, hogy Papp Béla és Nyiri Sándor volt honvédelmi miniszterek, jóllehet mint tényleges tisztek tovább szolgálnak, miniszteri nyugdíjat huznak. Ez törvényellenes.

Két órakor beszédét félbeszakítja, mire az ülés folytatását délután négy órára halasztják.

Délután és este.

A délutáni ülésen Nagy György folytatja és befejezi beszédét, amelynek folyamán Rakovszky ellene többször szömegvonással fenyegetőzött.

Várady Imre felszólalása után a vitát bezárták és Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter rövid beszédet mondott, reflektálva a vita során elhangzott felszólalásokra. Kijelentette, hogy igyekezni fog a honvédséget a kiéptés legmagasabb fokára emelni.

Ezután a honvédelmi tárca költségvetését a Ház — Nagy György kivételével — elfogadta.

(A pénzügyi tárca.)

Hét órakor áttértek a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

Jankovics Marcell, Marjay Péter, Novák Dániel felszólalása után

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy foglalkozik az adóhivatalnokok helyzetének javításával. Azonkívül intézkedett, hogy a sómalmoknál és sóraktáraknál minden visszaélés megakadályoztassék. A szívkérdésről szólva konstatálja, hogy a mi szívarjaink kiállják a versenyt a külföldi gyártmányokkal. Igyekezni fog a szívartraffikok manipulációt javítani, hogy csak olyan trafikok engedélyeztessenek, amelyek dohányon kívül mást ne adhassanak el.

Azután megkezdődött a réssletes vita, több tételt elfogadtak, amely után a vita folytatását holnapra halasztották.

Mindennap üléseznék a bizottságok.

Érdekes városi ügyek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

A hét minden napján bizottságok fognak ülésezni a városházán, hogy a jövő hónapi közgyűlésen tárgyalandó egy-egy kérdésre javaslatot készítsenek, véleményt formáljanak.

A bizottsági tagok munkakedvére és szorgalmára e héten fokozódott mértékben számít a város közönsége, amelynek megbízatásából nyerték azt a jogokat, hogy ők irányítsák ennek a nagy közönségnek gazdálkodását, fejlődését és művelődését.

A közeli napokban előkészítendő ügyek a legszélesebb körök érdeklődését keltik fel, a legszélesebb társadalmi körök életébe vágóak, de mind olyanok, melyek végeredményükben az egész városnak költségére intéződnek el, azért ha a bizottsági tagok kenyérkereső idejéből foglalnak le egy nagy részt a tárgyalások, bizonyára nem tekintik olyan időzottnak, mely nem érne fel azaz a jutalommal, melyet a közbizalom nyújtott már előzőleg felőlük, mikor a törvényhatósági bizottságba küldte őket.

A hid, építészeti, közlekedési, üzemi, szabályozási, park és tanonc-otthon bizottságok, gazdasági szék, üléseznek és még a csütörtöki ünnepnap is a munkára van szánva. E bizottságok tagjai mind a maguk ügyes-bajos dolgaival vannak elfoglalva a nap minden szakában, de azért az eddigi szorgalom és buzgalom után ítélve, bátran biztatljuk, hogy a feltorlódt munkából is teljes számmal kifogják venni részüket. A tanács az anyag felhalmozódása, a megoldásra váró nagy kérdések szaporulata következtében oly kényszerhelyzetbe került, hogy más beosztással, mint amilyet az alább ismertetendő munkaprogram mutat, nem tudja megoldani.

Holnap délelőtt tizenegy órákor a hidbizottság műszaki albizottsága tart ülést, mely helyszíni szemlével van összekötve. A bizottság tudatillik felülvizsgálja a Maros hídon tavaly végzett javítási munkákat s meg kell állapítania, vajjon a még két évig használatban maradó fahidakon nem kell-e javítást végeztetni.

Délután három órákor a közlekedési bizottság ülésezik. A villamvilágítási társasággal kötött közvilágítási szerződés december 31-ikén lejár. A társaság folyamodott koncessziójának újabb tíz esztendőre való meghosszabbításáért.

Szerdán délelőtt fél tíz órákor az építészeti bizottság tárgyalja a színházban végzendő átalakítási munkálatok programját. Szendrei igazgató egy beadványban ismerteti azokat a hiányokat, melyek a színház látogatását, a színház működéését nem sorozzák a legkellősebb foglalkozások közé. Sokszor hangoztatott panasz, hogy a színház olyan patkányfészek, melyben a tartózkodás egyszerűen undorító és veszélyes. A szezon vége felé például megtörtént, hogy egyik páholyban ülő urhölgy ölébe a menyezetről ugrott le egy patkány. Nem a legkellősebb intermezzo! Az operettek előadásához feltétlenül szükséges, hogy az egész színház villanyberendezéssel láttassék el. Egy új suffita felállítása elkerülhetetlen, továbbá a huszonegy éves páholyülések is reparációra szorulnak. A fűtés elleni panaszok napirenden vannak és a ruhatár mai elhelyezésével sem igazgató, sem színházlátogató közönség nincs megelégedve s ezt a Városi kávéház átalakítási munkájával egyetemben kell megoldani.

Délelőtt tizenegykor ugyanez a bizottság az állami tanítóképző intézetnek kérvényét fogja tárgyalni. Az intézet mostani gazdasági kertje, mely a Pécz-kai-uton van, annyi mindenféle szempontból nem megfelelő, hogy a várost hívja segítségül Láng Mihály igazgató az anomáliák megszüntetésére. Azt kéri, hogy cserébe azért a gazdasági épületért, mely a kertben áll s mely körülbelül tizenhatezer koronát ér, adjon a város a tanítóképző mögötti téren egy katasztrális holdat kertészeti célokra és pedig úgy, hogy azt töltesse fel. Az ülésre meghívták Láng igazgatót és Varjassy Árpád kir. tanfelügyelőt is.

A Kossuth szobor felállításának végleges helyét fogja kijelölni szerdán a város szabályozási bizottság délután három órákor tartandó ülésében. A szobor készítői ugyanis az Acsev-palota és sóhivatal közli utrészt nem tartják alkalmasnak, mert a városháza közelsége nyomasztólag hatna a szoborra s ezért azt kéri, hogy körülbelül tíz méterrel odébb a vasút felé, jelölje ki a város a helyet. Ezt a tétst is rendezni kell, mert parkiroszás, az aszfaltburkolat bővítése válik szükségessé.

Ugyanez nap délután 5 órákor megalakuló ülését tartja a legutóbbi közgyűlés által kiküldött üzemi bizottság, mely a városi művek kezelését ellenőrzi.

Csütörtökön reggel nyolc órákor gyűlnek össze a mezőgazdasági bizottság tagjai a városházán s kocsikra ülve, kihajtatnak a városi közlekedőkön tartandó helyszíni szemléhez, hogy megvizsgálják, vajjon mely intézkedésekkel lehetne szánálni a legelők miatt elhangzó és indokolt panaszokat. Ez az ülés azért jelentőséges, mert ekkor kerül először megvitatás alá az a korszakos kérdés, vajjon a város megszüntesse-e a közlekedőket s azokat gyár és ipartelepítési célokra fordítsa?

Pénteken egy vegyes bizottság helyszíni szemlét tart Szabó Zoltán szeméttértékesítő telepén abból a célból, hogy a végleges telepengedély kérdésében döntsön. Minthogy a szeméttértékesítő házi kezelésbe való vétele szintén napirenden van, azért Szabóval, az esetre, ha a végleges engedélyt meg is kapja, oly értelmű szerződést köt a város, hogy három havi felmondás mellett tartozik a telepet visszaadni a városnak, ha ez maga készitene a szeméttől műtrágyát.

A parkbizottság szombaton tart helyszíni szemléket. Felülvizsgálja a kerítészet üzemet, az ideai fásításokat és az összes ültetvényeket, parkokat.

Végül, még eddig meg nem határozott napon a tanonc-otthon bizottság is ülésezik Neuman Adolf elnöklésével, hogy az otthon épülete részére alkalmas területet jelöljön ki.

SPORT.

+ Football match Aradon. Szép számú közönség előtt tartotta meg tegnap délután az Aradi Athletikai Klub Török Gábor utcai sporttelepén barátságos football-mérkőzését az Aradi Athletikai Klub és az Aradi Posta- és Távirda-lystviselők sportegyletének football-csapata. A mindvégig fair játék 1:1 aránnyal, eldöntetlenül végződött, ami a Postások football-csapatának szép haladását jelenti. Bíró Szathmáry János, az A. A. K. elnöke volt s tiszteli kifogástalanul töltötte be.

+ A szegedi Athletikai Klub football csapata Aradon. Rendkívül érdekes football-mérkőzésben lesz része városunk közönségének e hó 31-én, vasárnap délután 5 órákor az Aradi Athletikai Klub Török Gábor utcai sporttelepén. Vendégül látja pályáján e napon az Aradi Athletikai Klub a szegedi Athletikai Klub jels football

csapatát, melytől legutóbb Szegeden 3:0 arányban vereséget szenvedett. A rendkívül izgatónak ígérkező football-matchra felhívjuk sportkedvelő közönségünk figyelmét.

Az Acsev. közgyűlése.

Az emelkedő forgalom. — Öt százalékos osztalék. — Igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok választása. — A nyereség felosztása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Huszonkettedik évi rendes közgyűlést tartotta vasárnap délelőtt az Arad-csanádi egyesült vasutak részvénytársasága. Arad-megyének és Erdélynek ez a hatalmas, virágzó közgazdasági tényezője az elmúlt és gazdasági tekintetben szinte válságosnak mondható esztendőben is magas színvonalon állott, úgy, hogy a tegnapi közgyűlés elé terjesztett igazgatósági jelentés szép eredményről számolhatott be. Ez az eredmény legjobb bizonyítéka az igazgatóság kiváló működésének, különösen pedig az új vezérigazgató, Fábry Sándor dr. körültekintő, szakavatott munkásságának.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

(Az igazgatóság jelentése.)

Nachtnébel Odön igazgatósági elnök vasárnap délelőtt tíz órákor nyitotta meg a közgyűlést a vasutársaság tanácstermében. A részvényesek üdvözlése után az elnök megállapította a közgyűlés határozatképességét, felkérte a jegyzőkönyv vezetésére Szathmáry Jánost, hitelesítésére pedig Szalay Antalt és Neuman Danielt.

Fábry Sándor vezérigazgató olvasta fel ezután az igazgatóság évi jelentését, melyből a következőket emeljük ki:

Vasutaink üzletforgalma a múlt esztendőben is fokozatosan emelkedő és elég kedvező volt, amennyiben a bevétel többlet az 1906. év bevételével szemben 889 984 koronát tett ki. E kedvező bevétel többlet és forgalmunk következetes fokozatossággal emelkedő irányzata nyilvánvalólag tanúsítja vasutunk üzletkörülnék stabilitását, sőt fokozatos kiterjedését és ez biztos alapul szolgál az arányos jövedelmezőség állandóságára.

Bevétel volt a múlt évben 5 634,412 08 kor.

Kiadás 3 915,887 36 kor.

Üzletfelesleg 1 718,524 67 kor.

amelyhez még 36011 korona 06 fillér, mint az 1906-ról áthozott tartalék járul. Ezek szerint múlt évi üzleteredményünk, a tavalyi nehéz üzleti viszonyok és annak dacára, hogy tavaly gyenge magtermés és határozottan rossz cukorrépa termés volt — elég kedvezőnek mondható, amennyiben üzleti feleslegünk csakis 62,804 koronával kevesebb, mint az igen nagy forgalmu 1906-ik esztendőben, amldön a bevételek emelkedésében a maximumot érték el, 640,000 koronát tevén ki az az évi több bevétel az 1905-ik évvel szemben.

A múlt év üzleti feleslegében beállott keveslet oka abban az abnormis drágaságban keresendő, mely az összes fogyasztási cikkekben és a munkaerőben már az 1906. év második felében is megnyilvánult, a múlt esztendőben pedig az egész vonalon általánossá és állandóvá vált s mely a legszigorabban alkalmazott takarékoság dacára is, hátrányosan éreztette hatását. Ez az rendkívüli drágaság nyomasztó voltát a múlt évben minden egyed és minden üzleti vállalkozás, de különösen súlyosan nehezített az a vasutakra, mert a vasutak legfontosabb fogyasztási cikkénél, a kőszénnél és tüszifánál jelentkezett a drágaság legnagyobb mérvben. Hozzájárult e körülményhez még az is, hogy tavaly a nagy szénhiány miatt állandóan rossz minőségű szenet kaptunk. Érezhetően emelte kiadásai tételeinket még az a

körülmény is, hogy személyzetünk illetményeit jelentékenyen emelni kellett, azon mérvre, amely az államvasutakra néve törvényhozásilag megszabotat. E teher azonban csak a múlt év két utolsó hónapjában emelte kiadásainkat, sulya azonban így is jelentékeny volt. Kihatással volt továbbá üzleteredményünk illetlen való kialakulására a legutóbbi években tetemesen emelkedett hasznos beruházásokra fordított nagymérvű befektetések kamatainak fedése is.

Fentebb üsmertetett üzleti mérlegünk lehetősége volna a múlt évről is *öt és fél százalékos* kamatot nyújtani törzsrészcsevényeinknek az elsőbbségi részvények *hat százalékos* kamatoztatása mellett, sőt még 46.123 korona 78 fillér fölölég így is rendelkezésre maradt volna az 1908 ik év üzlet számlájára való átvitelre, igazgatóságunk azonban, beható mérlegelés után, azt a javaslatot terjeszté elő, hogy csak *öt százalékos* nyujtsunk a törzsrészcsevények után s a fennmaradó feleslegből 50.000 koronát tegyünk a hirtartalék alapszámba és 80.763 koronát vigyünk át az 1908. évi üzleti számlára.

E javaslat megtételénél az az *előrelátás és óvatosság* vezérelte igazgatóságunkat, hogy amilyen tartalék alapszámba növeljük, egyszerűsággal biztosítsuk egy nagyobb áthozat által az 1908 ik év üzleti eredményét is. Ugyanis az a pénzkrisis, mely a múlt év utolsó negyedében hazánkban és a külföldön egyaránt megnyilvánult, előre áthatólag és tapasztalatszerűleg is, leginkább az idén — legalább is az első fél évben — érezteti az üzleti világban hatását és kihat az összes üzletek menetére és ezzel a vasutak forgalmára is. Számításba vettük az elhatározásunknál, illetve javaslatunknál — a tavalyi pénzkrisis folytatás eszédészetint mutatkozó üzleti pangás mellett — azt is, hogy a múlt év gyenge gabonatermése — a gabona termés egyrésze a következő év elején kerülvén szállítás alá, — kétségtelenül szintén kedvezőtlenül kihatással lesz vasutunk ez esztendő első felévi forgalmára s tekintetbe vettük azt is, hogy *felemelt tarifáink csak a folyó év március 15-én voltak életbe léptethetők* s így két és fél hónap bevétel nem voltak arányba hozhatók az idén ezen időszaknak kiadásával.

A jelentés ezután kiemeli, hogy a *brádi déki* szenttelepek közel időben való feltárására komoly reménnyel és kilátással folynak a tárgyalások. A múlt esztendő vasuti beruházásai 1.956.269 koronát tettek ki. A *pécska-nagy-laki* vonalon már megtartották a közigazgatási bejárást és biztosították az érdekelt községeknek 300.000 koronával való hozzájárulását.

(A nyereség felosztása.)

A jelentést a közgyűlés egyhangulag *elfogadta*, a felmentvényt az igazgatósnak megadta és annak indítványa alapján az 1907. évi üzleti nyereség felosztására nézve a következőképpen határozott:

Az 1907. évi üzleti feleslegből 1.718.524 kor. 67 fill. és az első 1908 évről áthozott 36.011 korona 9 fill., összesen 1.754.535 kor. 78 fill. összegből: a) 64031 drb. elsőbbségi részvény *6 százalékos* osztalékára és 12 kor. 768.372 kor. b) 84.640 drb. törzsrészcsevény *5 százalékos* osztalékára és 10 kor. 846.400 kor. c) 30 drb. kisorsolt elsőbbségi részvény törlesztésére és 200 kor. 6.000 kor. d) a felügyelő bizottság tagjainak díjazására 800 kor. fordítások; az így összesen 1.628.772 kor. felhasználandó összegből a maradék 130.763 kor. 78 fill. összegből a mákói Marosvid építésére alakított alapszámba 50.000 kor. használatos fel; végre a maradvány 80.763 k. 78 fill. az 1908. évi számlájára átvételre. Végül felhatalmazták az igazgatóságot, hogy az elsőbbségi részvények 1909. évi január hó 2-án eszédkes idején az esztendőnyi az 1908. évi üzleti év feleslegéből egyenként 6 koronával beváltassanak.

A felügyelő bizottság jelentésének felolvasása és a felmentvény megadása után az 1907. évre vonatkozó üzleti zár számadatokat és a mérleget felolvasottnak tekintették és *elfogadták*.

(Választások.)

A közgyűlés ezután közfelkiáltással újból megválasztotta az igazgatók között *Bohus*

László báró, *Bohus* Zsigmond báró és *Hegedüs* László igazgatókat, valamint a felügyelő bizottság tagjait, még pedig *Heinrich* Sándor elnököt, *Dániel* Endre rendes tagot és *Dániel* László póttagot. A kormány részéről *Tötössy* Géza dr. vesz részt a felügyelő bizottságban.

Végül az igazgatóság javaslatára a közgyűlés *Sármerey* Endre vezérigazgató helyettesnek a cégjegyzésre való felhatalmazást megadta, mire az elnök a közgyűlést berokszította.

(Jelen voltak.)

A közgyűlésen jelen voltak: *Fábry* Sándor dr., *Nachtnébel* Ödön, *Margittay* József dr.; *Csernovich* Diodor dr., *N. ufeldt* Károly, *Farkas* József, *Fábián* László, *Purgly* János, *Schubert* Pál dr., *Ring* Géza, *Nagy* József, *Dániel* Endre, *Mezey* Andor, *Neuman* Dániel, *Révész* Adolf, *Vásárhelyi* János, *Hegedüs* László, *Keresztész* Gyula dr., *Martens* Cesar, *Avarffy* Ferenc dr., *Urbán* Adolf, *Szirmay* Rikárd, *Meszkó* Sándor dr., *Egyedy* Béni, *Salacz* Gyula, *Bohus* Zsigmond báró, *Libis* Salacz Gyula, *Róbert* gróf, *Szathmáry* Gyula, *Horvay* István, *Szalay* Antal, *Urbán* Iván és *Blaskovich* Erneszt.

A Vörösmarty-szobor leleplezése.

Az ország ünnepe.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 25.

Fényes ünnepség keretében ment végbe tegnapi Vörösmarty Mihály szobrának leleplezése. Körülbelül egy évtized előtt pendítette meg egy egyszerű magyar ujságíró, *Erős* Gyula, ujságírói körökben azt az eszmét, hogy a nagy magyar költőnek szobrot kellene állítani. S ma már az eszme megvalósult. A gondolat előtt kinyíltak a magyar szívek. A szobor áll. Leleplezési ünnepélyén megjelent a koronás király képviseletében *József* főherceg; ott volt a főhercegi család, a kormányának majdnem minden tagja; az országgyűlés mindkét háza is képviselve volt. De kivonult az ünnepségre az irodalom, a tudomány, a művészet minden centruma a maga képviselőivel. Szóval az egész ország, annak minden társadalmi rétege hódolattal, a szeretet melegével vonult ki a szobor elé.

A Glizella-téren óriási közönség gyűlt egybe. Megható jelenet volt, midőn a megdicsőült költő családja jelent meg az ünnepség színhelyén. Eljött *Szell* Kálmán *Iloa* leányával, ennek férjével, *Bernrieder* Janossal és ezek gyermekével és *Katinkával*. Magát a költő leányát, *Szell* Kálmánné gyengékedése visszatartotta a magasított ünnepélyen való megjelenéstől.

A főhercegi pár megérkezése.

Pontban 11 órakor érkezett meg a király képviselete, *József* főherceg nevelővel, *Augusta* főhercegnővel, aki a ipkével díszített pompás világoskék selyem öltözékét viselt. Kíséretükben voltak *Roskoványi* Dező százados, szolgálattevő kamarás és *Szegedy* Gina udvarnő. A főhercegi vendégeket, akiket a közönség viharos éljenzéssel fogadott, a szoborbizottság élén *Rákosi* Jenő fogadta és kísértte a királyi sátorba s a következő szavakkal üdvözölte:

— Fenséges Uram! Tisztelettel és hódolattal köszöntöm Fenségedet, Isten ege alatt, egy nemzet és iró dalmi ünnepe, a szoborbizottság nevében és nevén az ezeknek, akik itt tolongnak és nevben a nemzetnek, amelynek szeme ma ide van irányítva, köszöntöm mint dicsőségesen uralkodó királyunk felséges személyének a képviselőjét. (Élénk éljenzés) Kegyeskedjék Fenséged hódoló halánkat és hűségünket átvenni és ő felsége színe elé juttatni. Kegyeskedjék a saját felséges személye és fe-

jedelmi családja iránt való magyar szeretetüket, tiszteletüket és ragaszkodásukat is elfogadni. (Élkes éljenzés) Ez ünnepe önve megkülönböztök, dicsőség és tisztesség felhangol és jelensége eltorulhatetlenül vésődik a szívünkbe azval, hogy felséges királyunk veünk van örömünkben és hogy fenséged személyében van jelen. Isten tartsa meg ő felségedet, Isten oltalmazza fenségedet. (Hosszas lelkes éljenzés.) És ezzel engedelmet kérek fenségedtől, hogy az ünnepet megnyithassam.

József főherceg erre következőleg válaszolt:

— Mindenekelőtt felséges urunk nevében köszönetet mondok kifejezett szeretetük és ragaszkodásukért! Nem fogom elmulasztani hírről vinni neki. Hazánk nagy költőjének halhatatlan emlékét, ime, most a hálás nemzet szobor alakjában is megörökíté. — De ércnél s márványnál mulhatianabbak azok, amiket ő alkot. Ha erre mentek hazánkfiak s föltekinttek e szoborra, jussanak eszettekbe nagy költőnk legmagasabb szavai: Hazádnak rendületlenül légy hűve, óh magyar! És most tessék megkezdeni az ünnepélyt.

A leleplezés

A főhercegnek emelkedett hangon elmondott szavalt *hosszas, lelkes éljenzés és taps* kísérette, mire a budapesti egyetem énekara *Hickel* N. Lajos karnagy vezényletével és négy operabázi kürtös kísérettel elénekeltte a Szózatot, amelyet a közönség főtellen fővel hallgatott végig.

Azután *Rákosi* Jenő mondott *hosszabb, magvas beszédet*, melyben Vörösmarty Mihály életét, jellemét, költészetét, hazafiasságát rajzolta meg nagy vonásokban, lelkes és emelkedett hangon. Leírja, hogy mint nyíltak meg a magyar szívek a szobor megteremtésének gondolata előtt s mint sietett mindenki fillérével hozzájárulni az eszme megvalósításához. Beszéde közben arra kérte a főherceget, adja meg a leleplezésre a jelet. A főherceg a jelet megadta, mire a lepel lehullott. *Rákosi* Jenő így végzte beszédét:

Vörösmarty Mihály az idegen befolyás ellen küzdő magyar gondolkodását, azt az őbámulatlan mély magyar érzését mindig összetudta egyeztetni az emberiséget vezető nagy ideákkal. Ő megmutatta, hogy a nemzeti multra való visszaemlékezés, a régi dicsőségnek visszaélézése nem ok a csüggedésre, de nem ok az elbizakodásra vagy a maradiságra sem, hanem ellenkezőleg, buzdítás a bizó küzdelemre, serkentés küzdelemre a nép szabadságáért, a nép előrehaladásáért, a nép művelése, jóléte és nagyságáért. (Élénk tetszés és éljenzés) Vörösmarty Mihálynak emelkedett nagy, tiszta szelleme szálljon lelkeinkre, éljen szíveinkben s ezen az uton tisztítsa, nemesítse, emelje és irányítsa ugy a fővárosban, mint széles hazában a magyar közönség szellemét. (Élénk tetszés, éljenzés és taps.)

A leleplezés után.

Erre ismét a budapesti egyetem énekara következett a *Humusz* éneklésével; amikor az utolsó akkordok elhangzottak, a főhercegi párcsodament a miniszeri emelvény felé, ahol *Szell* Kálmán is látható volt. *Szell* Kálmán a főhercegi pár elé ment és bemutatatta leányát, vejét és azok gyermekét. A főhercegnő szívveljesen fogadta a költő unokáját és dédunokáit, akik kezét csókolták a felséges aszonymnak. Erre a főhercegi pár kezét szorított *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel és a kabinet többi tagjaival s azoktól, valamint *Bárczy* István polgármestertől kísérvé, a szobor megtekintésére indultak.

A szobor előtt állott *Kallós* Ede, *Telcs* Ede és *Márkus* Géza, a mű megalkotói, akiket *Rákosi* Jenő bemutatott a felségeknek. Mind a főherceg, mind a főhercegnő elragadtatással nyilatkoztak a szoborról.

— Gyönyörű, mondta a főherceg, egyik legkiválóbb remekműveinknek!

Majd aziránt tudakozódott a főherceg a művészeknél, meddig dolgoztak ezen a szép művön. A szobor baloldalán levő parancsot különösen tetszett a főhercegnek, aki nem télt be a szép csoport dicséretével.

— El vagyunk ragadtatva! Ez a legkiválóbb szobrok egyike.

Látszott, hogy a főhercegnőt is teljes mértékben megragadta a hatalmas mű fonséges szépsége. Az emléket körüljárva, távozásuk előtt a három művész előtt, akikkel kezét szorított a főherceg, újra legteljesebb elismerésüknek adtak kifejezést. A főherceg e szavakkal vált meg a művészekről:

— Örülök, hogy megismerkedhettem az irakkal!

A főhercegnő pedig ezt mondotta:

— A szobor valóban gyönyörű!

A fenségek szívélyes bucsut véve a kormány tagjaitól és a szoborbizottság elnökeivel, a közönség lelkes éljensége közben kocsiba szálltak és fölhajtottak a budavári királyi palotába.

A koszorúk.

A szobornál ezután megkezdődött a tömérdek szebbnél szebb koszoru letétele, megannyi a kertészművészet remeke, gyönyörű szalagokkal ellátva. Elsőnek a főrendiház koszoruját tette le Kemény Kálmán báró, a főrendiház alainöke, a következő szavak kíséretében:

— A magyar főrendiház nevében kegyete, tisztelete és hálája jeléül nagynevű és hatalmas költségek emlékeként szennel elhelyezem e koszorút.

Majd Náday Lajos, a képviselőház alelnöke lépett a szobor elé, hogy letegye a képviselőház koszoruját, ezeket mondván:

— A képviselőház nevében és megbízásából teszem le e koszorút hódolatunk és kegyeletünk jeléül, bizonyosságul annak, hogy a Szózat fenséges igéje a magyar nemzet örökbecsű, szent törvénye. Az ihletett törvényhozó halhatatlansága előtt tiszteletteljesen hajtom meg a törvényhozás szerény munkásainak zászlaját.

A lengyelországi küldöttség nevében Ruzsnyembergi polgármester lengyel nyelven mondott szavakkal tett le koszorút, mely lengyel nemzeti színű szalaggal volt átkötve. Szavalt magyar nyelven Báránszky Gyula dr., a budapesti lengyel egyesület elnöke ismételte meg: A lengyel nemzet meghódol a magyar költő előtt, a ki annyira dicsőítette a lengyel nemzetet. Zúgó éljenzés követte a lengyelek hódolatának megnyilvánulását. A lengyel egyetemi ifjuság nevében Moncsisaky Cseszlák egyetemi hallgató tett le koszorút rövid lengyel beszéd kíséretében, amelyben rámutatott arra, hogy a magyar nép és a lengyel nép eszeréves törtenete bizonyítja, hogy e két nemzet testvér volt buba és örömben egyaránt.

A szobor talapzatát már a koszorúk egész tömege borította el és még mindig nem akart vége szakadni a gyönyörű virágadományoknak.

A Kölcsey-egyesület is hivatalos volt az irodalmi testületek közt Vörösmarty szobrának vasárnapi leleplezésén. Az aradi egyesület a következő, Rákosi Jenőhöz intézett levéllel vett részt az országos ünnepen:

Méltóságos Uram! Nagy örömmel vettük át a Kölcsey-egyesületnek szóló meghívót Vörösmarty szobrának leleplezésére. Mindig megelégedett a szívünk, ha volt nagyjaink lelkét mostani nagyjaink feltámasztván, megtermékenyítik vele a haladásra hivatott nemzedék érzését. Vörösmarty azok közül a nagyok közül való, kiket szóban és szoborban mentől többször magunk elé kell idéznünk, hogy általuk nemzeti és művészi érzésben erősödjünk. Akinek alkotásában a magyar nyelv kifejező hatalmáért folytatott heves küzdelmek ellentétei elragadó harmóniává egyesültek, annak szobra messzehallhatóan és parancsolóan fogja az egymás ellen haragosan küzdő mai magyarságnak odakiáltani: „Régi dicsőségünk mindaddig ké-

sik az őji homályban, amíg egy szívvel, egy lélekkel nem hívjátok!” A szobor, melyet Vörösmarty emlékezetéért Méltóságod a nemzettel nekünk és a jövődöknek emeltetett, a Kölcsey-egyesületet is a lelkes és kitartó nemzeti munkára fogja ihletni. Kérjük Méltóságodat, mondja est el a Vörösmarty-szoborbizottságnak, mert személyben nem jelenhetünk meg a vasárnapi nemzeti ünnepen.

Fogadja az aradi Kölcsey-egyesület nevében mély tiszteletünk kifejezését, mellyel maradunk Aradon, 1908. május 21. aláíratos szolgálai: *Varjassy Árpád*, kir. tanácsos, elnök. *Szöllösi István*, írtkár.

A dánosi bünpör.

Ítélet előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 25.

A dánosi cigányok tárgyalása egy újabb határhöz ért. Ma fejezték be az ügyvédek védőbeszédüket s így már csak napok kérdése az ítélethozatal ideje.

A mai tárgyalást délelőtt fél 10-kor nyitotta meg *Rónai Kamill*, a pestvidéki törvényszék elnöke.

Elsőnek *Hats Béla*, *Lakatos Erzsé* (*Dola Lulugya*) védője szólalt föl. *Lakatos Erzsé* himzett kendőjét ott találták *Győzön Fabóknál* s nála találták meg *Fabókné* kendőrojtját. Azonfelül *Ila Tuta* a szentkirályi pusztán átadott a dánosi rablott pénzből egy részt elrejtés végett. A védő elmondja a győni rablást s a tanuk vallomásából megállapítja, hogy védenca nem volt jelen a rablásnál, hanem *Kocsin vária* az erdőszélén a rablásra indult cigányokat. A bünjelas kendőnek *Győzra* való kerüléséről bizonyára csak azért nem vallott, mert saját leányát megvédeni nem akarta. Csakis a bünpartolásban látja bünösnek *Lakatos Erzsét*.

Utána *Bakonyi Pál dr.*, *Kolompár Buer*, a tanuként szerepelt *Kis Jancsi* anyja védője tartotta meg védőbeszédét. Megengedi azt, hogy a sok kóbor cigány itt kóborlás közben lopásból és rablásból tartja fenn magát, ez azonban a magyar társadalom büne, amely a cigányt kirekeszti magából.

A cigányt a magyar társadalom mint gyűlölt alakot ismeri, együldet vakká teszi azokat, akik a cigányban a bestiálta, büre termet fajt látja.

Foglalkozik ezután az ügyész védőbeszédével, amely *Kolompár Buert* alap nélkül vádolja. Az összes bizonyíték, ami a kir. ügyész kezében van, az a 200 korona, melyet védenctől elvettek.

Felhozta, hogy védenca az első rendű vádlott felesége, aki ha a Dánoson lopott pénzből kapott, nem lehet orgazda, csupán bünatárs.

Kéri végül az esküdteket, hogy ne csupán a lelkiismeretük szerint, hanem a törvény ellenőrzése mellett hozzanak ítéletet.

A tetszéssel fogadott védőbeszéd után *Micheller István dr.*, *Surányi Jalcza* védője mondott rövid beszédet, majd *Dési Géza dr.* tartott nagyhatású beszédet. Elmondotta, hogy az ügyész az esküdteket felhívta a szörnyű tett megtorlására és elrettentő ítélet hozatalára. Ezzel kapcsolatban hivatkozik a védő a Hontmegyében 1782-ben lefolyt cigány-pörre, a midőn 164 cigányt vádoltak emberévéssel. Es a pör elrettentő példaként 42 vádlottnak pallós általi halállal, 8 kerékbotöréssel és 4 vádlottnak felnégyelésével végződött. Azonfelül a környék összes cigányainak segédkezni kellett a kivégzéseknél.

Nos hát ez az elrettentő ítélet sem bírta vetni a faj féktelenkedésének.

A társadalmat okolja a cigányok szörnyű tettei miatt, mert ők csak a esendörhatalmat ismerik, a jótékony államhatalmat azonban alig, vagy csak a rosszabbik oldaláról. Vádolja az államhatalmat azzal, hogy a pazarlás összes bünelvel akarja megmutatni a világnak a mi civilizációnkat, holott 28.000 ilyen nyomorult embert kergetnek végig egyik határtól a másikig.

Nem elrettentéssel és fjesztgetéssel kell a cigánykérdést rendezni, hanem iskolával, pap-pal, kulturával, civilizációval!

A védő végül foglalkozik a tanuvalomásokkal s bizonyítva látja *Lakatos Mari* teljes ártatlanságát.

Az utolsó vádlott, *Lakatos Róni* védője, *Blauner Mór* került ezután sorra. Védenca egyebet nem követett el, minthogy egy koronát fogadott el a rablott pénzből; viszont értékes tanuvalomásokkal segítette est a bonyolult ügyet tisztázni. Felmentést kér, mert védenca a kellő belátással nem bír.

Ezután *Gál Endre dr.* ügyész mondotta el ügyészi replikáját. Bizonyítva látja a büncelekményeket.

A t. Házból.

Az igazság.

Árpád vezér és Lengyel Zoltán.

*

A Polónyi ügy tárgyalása után *Lengyel Zoltán* tudvalevőleg levelet írt *Seppanos István*hoz, a balpárt elnökéhez, amelyben kijelentette, hogy egyelőre minden politikai működéstől visszavonul, be se jár a Hárba és minden idejét, s erejét az igazság felderítésére fogja szentelni.

Ma *Lengyel* váratlanul megjelent a baloldali folyosón.

Nyomban nagy csoportosulás támadt körülötte.

— Meggondoltad a dolgot? — kérdezték tőle.

— Nem gondoltam én meg, — felelte *Lengyel*. Csak egy kis privát ügyem akadt, azért néztem be hozzátok.

— Hát tulajdonképen mit is akarsz te?

— Igazságot akarok, kiáltotta dühösen az elitélt képviselő.

Az egyik mameluk-negyvennyolcas nagyot nevetett e kijelentésen, majd a következő anekdotát mondta el a körülállóknek:

— Odabenn a honvédelmi tárcát szapulják, hát stilszerű lesz, ha egy szenttel kezdem a történetet. Körülbelül egy ezer esztendővel ezelőt *Szent Methodius* keletre indult, hogy a pogányokat megtérítse. Vándorutjában Budapestre is elvetődött s minthogy sokat hallott a párdacos *Árpádról*, elhatározta, hogy meglátogatja a nagy vezért. Elment hát az akkori *Bodához* s megkérdezte tőle, hogy hol tartózkodik *Árpád vezér*?

— A *Csepel szigetén*, válaszolt röviden a *Boda*.

Szent Methodius elment a *Csepel-szigetére*, ahol díszes sátorban tanyásott *Árpád vezér*. Az egyik lovas, amint észrevette az ősz szakállu püspököt, megkérdezte tőle, hogy mi járatban van?

— A fejedelemmel akarok beszélni!

— Éhes vagy talán?

— Nem, csak tisztelegni akarok nála.

Kis idő mulva *Szent Methodius* már ott állott a fejedelem előtt, akinek elmondta, hogy téríteni megy keletre.

— Mire jó az? kérdezte a fejedelem. Az én táboromban vannak keresztények, pogányok, zsidók és valamennyien jól érzik magukat.

— Azért téríttem őket, — felelte Szent Methodius, hogy fűdvőssüljenek a menyországba jussanak s megismerjék az igazságot.

A fejedelem szánakozva nézett végig a püspökön, aztán így szólt hozzá:

— Mond csak, hát te igazán nem tudsz egyéb kenyérkeresetet találni, mint ezt?

A hallgatóság derűtséggel fogadta az anekdotát. Lengyel Zoltán is nevetett, de aztán kijelentette, hogy minden intrika ellenére is követni fogja a néhai Szent Methodius példáját.

Aradi ügyvédek a tábla elnökénél.

Tanácskozás a jogszolgáltatás javításáról

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 25.

Mióta Szentkereszthy Zsigmond báró, a nagyváradi tábla elnöke Aradon tartózkodik, körültekintő alaposággal tanulmányozza nemcsak a szorosán vett törvényszéki és bírósági ügykezelést, hanem mindazokat a kérdéseket, melyek a bíróságot, a jogkereső közönséget és a jogvédő ügyvédséget egyaránt érdeklik. Hogy ez a munkája minél eredményesebb legyen, meghallgatta most az aradi ügyvédi kamara néhány vezető tagjának véleményét az igazságszolgáltatás több praktikus, nagyfontosságú és javításra szoruló ügyére nézve.

A nagyváradi táblaelnök tegnap délután kéréste magához az aradi ügyvédi kamara néhány vezető tagját. Fábrián Lajos törvényszéki elnökénél volt a tanácskozás, melyen Szalay Károly kamarai elnök, Pácz Béla dr. ügyész, Schütz Henrik dr. titkár, Tolnay János dr. és Köpf János dr. ügyvédek vettek részt. A bizalmas természetű tanácskozáson Szentkereszthy báró szóba hozta azokat a kérdéseket, melyek az ügyvédi kart és a bíróságot közösen érdeklik és a melyek tekintetében az ügyvédek mai elintézési módja mellett magukra nézve sérelmet látnak. Így kikérte az ügyvédek véleményét a csődítomeggondnokságról és ügygondnokságról, az ügyvédi eljárás díjazásáról és a sommás ügyek felelősségi tárgyalásáról.

A csődítomeggondnokságot illetőleg a megbeszélések arra irányultak, miként lehetne az ügyvédi karnak a gondnokságok kiosztása körül régen hangosított panaszait orvosolni. Igyekeztek összeállítani egy olyan rendszert, amely mellett a gondnokságok igazságosan osztassanak szét az ügyvédek között. A táblaelnök meghallgatta a jelenvolak véleményeit, megígérte a panaszok figyelembevételét és kilátásba helyezte azok orvoslását.

Élénk eszmecsere fejlődött ki az ügyvédi eljárás díjazása körül. Felmerült az az eszme, hogy különösen a sablonszerű munkák díjazására nézve egyöntetű megállapodást hozzanak létre valamennyi bíróság között. Ez óhaj megvalósítása természetesen ma még a bírák diszkrecionális joga miatt nehezen viheto keresztül. Szentkereszthy báró e tekintetben is megígérte, hogy az ügyvédek jogos panaszainak orvoslása érdekében minden lehető megtessz.

A sommás szóbeli ügyek felelősségi tárgyalásának módjára vonatkozólag Szentkereszthy báró a ma Aradon és az ország nagyrésztében szokásos rövidebb eljárás helyett a részletesebb, az elsőfokú tárgyalás menetével egyező eljárást tartja helyesebbnek.

Az ügyvédek véleményének meghallgatása után, a tábla elnöke kijelentette, hogy mindeme kérdésekre nézve igyekezni fog az ügyvédek jogos kívánságairak érvényt szerezni. Az aradi ügyvédek körében Szentkereszthy báró körültekintő és előszéken eljárása nagy rokonszenvet keltet.

Királyi szó a tiszti fizetésekről.

A politika szenzációja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 25.

A katonai kérdésekben elhangzott a királyi szó. A király, mint azt a holnap megjelenő hivatalos lap tudtára adja a felbőszült és már megsittult kurucoknak, meg van elégedve a megoldással. Szokatlan hangú és tartalmu legfelsőbb kéziratban erősíti meg a közös minisztereket állásukban, akik oly kitűnően oldották meg a két kormányfal együtt a tisztifizetés kérdését. A politikusok bámulva fogják olvasni ezt a nevezetes államokmányt, mely feleslegessé tesz minden további kombinációt s mely elsőrendű sakkhuzás a magyar parlamenttel szemben. A király személyét állították a tanácsosai előtérbe s a függetlenségi párt konferenciáján már Apponyi az ősz uralkodó betegségével csillapította le a háborgó tengert.

A szenzációs eseményekről az alábbi tudósítás szól:

Gaál Gaszton kilépő levele.

Gaál Gaszton képviselő ma levelet írt Kosuth Ferencnek, a függetlenségi párt elnökének, amelyben bejelentette, hogy a pártból kilép. A levél így hangzik:

Mélyen tisztelt Elnök Ur! Kegyelmes Uram! A kormánypártból való, élő szóval már bejelentett kilépésemet van szerencsém ezuttal írásban is tisztelettel tudomásodra hozni. Végtelenül sajnálom, hogy ebből kifolyólag az adott helyzetben, személyedtől és a párttól is, amelyhez immár husz éve tartozom, szintén meg kell válnom, de meggyőződéseim szerint nem maradhatván tovább a kormánypárt tagja, ameddig a koalíció fennáll, a függetlenségi pártból is ki kell lépnem. Azt talán mondanom se kell, hogy függetlenségi pártállásomból kifolyó kötelességemet, sőt a koalíció feladatait is, addig a mértékig, ameddig vállaltam, a párt keretein kívül is állani és becsületesen teljesíteni fogom, ceupán azon a mértéken túl elmenni tiltja a meggyőződéseim.

Bejelentésem szives tudomásulvételét kérve, változatlan, őszinte ragaszkodással személyed és függetlenségi bajtársaim iránt, mély tisztelettel vagyok

igaz híved

Gaál Gaszton.

A pártértekezlet titkai.

A függetlenségi párt szombati értekezletén sok olyan incidens történt, amelyről a hivatalos kommuniké nem számolt be. Sokan izgatott hangon tárgyalták a katonai kérdések meglepetésszerű felmerülését és Apponyinak azt a különös kijelentését, hogy a kormány legjobb uton van ahhoz, hogy a katonai kérdésekben vívmányokat érjen el.

Misztikusan nyilatkozott Apponyi a király állapotáról.

— Nagyon csendben kell most maradnunk, mondotta, mert a király egészségi állapota korának súlya alatt nagyon ha-

nyatlott, egészsége nagyon fogyatékos és szemmel láthatólag gyengül. Az uralkodó állapota nem alkalmas arra, hogy most vizsályt teremtsünk.

A képviselők megdöbbenve hallgatták Apponyit, aki még arra kérte a jelenlevőket, fogadják meg becsületszavukra, hogy a király hogylétére vonatkozó kijelentését senkivel se közlik. Ugy látszik azonban, hogy a miniszter kérelmének nem volt sok hatása, mert a dolog mégis kiszivárgott.

Wekerle zúgolódik.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt igen szenvedélyesen beszélt a helyzetről a függetlenségi párti képviselők egy nagyobb csoportja előtt és hevesen táradta a függetlenségi vezérférfiát, akik a veszedelem idején a kormányt cserben hagyták.

A miniszterelnök társaságában ott voltak: Ráthay László, Sággy Gyula, Olay Lajos, Gotthard Sándor, Szász József, Hódy Gyula és Somsich István gróf, akikhez később Zichy Aladár gróf és Andrássy Gyula gróf beügyminiszter is csatlakoztak. A pénteki és szombati eseményekről beszélgettek és Wekerle többek között ezeket mondotta:

— Hibáztatom a függetlenségi párt vezérférfiainak a tiszti-gázsi dolgában követett eljárását. Jól tudták, hogy erre vonatkozólag meggyeztünk Bécsben. Ezt helyeselték is, de mikor aztán a legnagyobb szükség lett volna rájuk, cserben hagytak bennünket. Az ő feladatuk lett volna felvilágosítani a párt tagjait, hogy itt kijátszásról szó sincsen. Egyedül Battyány Tivadar gróf tartott ki mellettünk.

A miniszterelnök ezután mentegette azt a magatartást, hogy a függetlenségi párt előzetes megkérdezése nélkül akarta a Ház elé vinni a tiszti fizetésemelésre vonatkozó javaslatokat. Megismételte a szombat esti értekezleten mondott szavalt.

Valaki megjegyezte, hogy sok baj forrása az, hogy a kormány nem foglalkozik eléggé a függetlenségi párttal.

— Ez valóban igaz, felelte a miniszterelnök, de szolgáljon menteségül, hogy nagyon el vagyunk foglalva. Különben is én nem vagyok pártvezér, fészélyesve is vagyok, ha egyik párttal többet foglalkoznék, mint a másikkal. Akkor jogos féltékenység támadna. Tény, hogy a függetlenségi párttal többet kell foglalkozni a kormánynak és én meg is teszek minden teltelőt.

A pénteki incidensről így nyilatkozott Wekerle:

— Nem értem, mire való volt az a nagy kavarodás. Hiszen a függetlenségi pártnak azok a tagjai, akik a Házba rendszerint eljárnak, jól tudták, hogy mi fog történni. Hogy pedig azok, akik távollétükkel szoktak tündökölni, nincsenek informálva, arról nem tehetek. A tiszti fizetésemelés dolgában meggyeztünk Bécsben, ez nem volt titok, csak a terminust döntöttük el a múlt héten. Felesleges izgalomnak tették ki magatokat.

Királyi kézirat Wekerléhez.

A hivatalos lap holnapi száma két legfelsőbb királyi kéziratot közöl. Az első Wekerléhez van intézve és így hangzik:

Kedves Wekerle! Ide zártan közlöm Onnel mai napon Házam és külügyek miniszteréhez intézett kéziratom másolatát.

Bécs, 1908. május 25.

Ferenc József, s. k.

Wekerle Sándor, s. k.

Az a kézirat, amelyről a király a Wekerléhez intézett kéziratban megemlékszik, Aerenthal báróhoz van intézve. A király nem veszi tudomásul Schönaich és Aerenthal lemondását, sőt legfelsőbb elismerését fejezi ki működésükért. Ez a királyi kézirat így hangzik:

Kedves báró Aerenthal! Habár méltánylom azokat az okokat, amelyek Önt és közös hadügyminiszteremet, Schönaich tábornagyot arra indították, hogy állásuktól való felmentésüket előttem kérelmezzék, mégis nem tarthatom ezeket az indokokat kielégítőkné arra, hogy kérelmük teljesítésére határozzam el magamat.

A legutóbbi miniszteri értekezlet, — hála valamennyi résztvevő belátásának és mindkét kormányom előzékenységének, oly egyetértő és kötelező megállapodásokra jutott, amelyek a tiszti fizetések szabályozásának és ezzel kapcsolatosan a legénység anyagi helyzete javításának kérdését megnyugtatólag és egyetértőleg oldják meg. En ezeket a megállapodásokat, amelyek a közügyi előirányzatban a delegációk elé lesznek terjesztendők, őszinte megaláztatással vettem tudomásul, elvárva, hogy a delegációknak a közelebbi tanácskozásokra kellő időben leendő egybehívása iránt előterjesztéseit megteendő, fenntartva magamnak ez irányban elhatározásomat. Biztosítom Önt és közös hadügyminiszteremet, Schönaich tábornagyot továbbá teljes bizalmamról. Az a kívánságom, hogy hivatalukban mindketten továbbra is megmaradjanak és úgy mint eddig, ezentul is eredménydus és általam köszönettel elismert szolgálataikkal támogassanak.

Ferenc József s. k.

Aehrenthal s. k.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Másfél óra az Urániában. Enyei ideig tart az *Uránia* legújabb, tizennégy képből álló műsora. Pazar képek következnek gyors egymásutánban és egyik nagyobb hatást kelt a másiknál. *Vörösmarty* Mihály gyönyörű meseje, *Szép Ilonka* képviseli a poészt. Az uti képek közül felemlítjük *Korea* egzotikus vidékét és ismeretlen népétét. Megismerkedünk a leghíresebb argol lóver-enypályával, *Epsom*-mal. Borzalmas hűséggel játszódnak le előttünk a Szent Bertalan éj kegyetlen jelenetei. A híres amerikai detektív, *Nick Carter* is műsoron szerepel. Elragadó kép a Bűvös páncélszoba, mely remek színészséggel is meglepetésre számíthat. De ki győzné felsorolni mind a tizennégy képnek szépségét. Való az, hogy ilyen gazdag műsorról méltán megérdemli az *Uránia* színház a közönség rokonszenves támogatását, mely vasárnap is impozáns módon nyilvánílt meg az *Uránia* mellett.

* Mozi a nyári színházban. Holnap a Nyári-színházban működő Párisi mozgófényképszínház teljesen új műsorral rendez előadást. Az első előadás este fél 8 órakor kezdődik, a második előadás 9 órakor lesz. Az első előadásra jegyek váltthatók délután 3 órától kezdve a téli színház pénztáránál és este 7 órakor a Nyári-színház pénztáránál.

Negyvenezer koronás alapítvány az aradi izraelita árvaháznak.

A Neuman-család adománya.

Nyáron megkezdik az építkezést.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 25.

Egy rég óhajtott aradi tervnek hirtelen megvalósulását tette lehetővé a mai napon a végvári Neuman-család nagylelkű adománya. Az aradi izraelita árvaház kibővítése és újjáalakítása volt ez a terv, melynek kivitelén évek hosszú sora óta fáradozik az aradi izraelita hitközség. Az anyagi erők elégtelensége állta mind- eddig útját a már igen szűknek bizonyult árvaház kibővítésének, mely a Neuman-család mai gyönyörű emberbaráti cselekedete következtében már a nyáron megtörténhetik.

Az aradi izraelita árvaház, mely a hitközség egykori elnökének, néhai *Deutsch Ignác*-nak és fiainak megunokáinak összesen közel negyedmillió alapítványából jött létre, az utóbbi időben szűknek bizonyult. Nehány évvel ezelőtt ezért elhatározta a hitközség, hogy egy új árvaházat építtet. A közbejött akadályok legyőzése után sikerült nemrég a hitközségnek e célra a Radnai-úton 26.000 koronáért egy telket beszerezni. A régi Lujza-utcai árvaház értékesítése és a teljesen új építkezés azonban sok nehézségbe ütközött és így nem maradt egyéb hátra, mint a régi árvaház nagyobbitásáról és megfelelő berendezéséről gondoskodni. E célból árvaház-bizottság alakult *végvári Neuman Daniel* elnöke alatt. A bizottság elfogadta *Fodor és Reisinger* cég ajánlatát, amely 40000 koronára teszi az építkezés költségeit. A bizottság a múlt hetekben tartott ülésein elhatározta továbbá, hogy javaslatot tesz a hitközségnek a radnai-úti telek eladása iránt. Az építkezés költségeire csak 20000 koronája volt a hitközségnek; a még szükséges 20.000 koronát a bizottság múlt heti ülésén végvári *Neuman Daniel* ajánlotta fel nagylelkűen a hitközségnek.

Ilyen előzmények után tartotta ma délután ülését a hitközség képviselő testülete. *Nemess Zsigmond* dr. elnök előterjesztette a bizottság javaslatát, melyet a gyűlés nagy lelkesedéssel fogadott el. Az ülés folyama alatt kézbesítették az elnöknek végvári *Neuman Daniel*-nek egy levelét, melyben értesíti *Nemess Zsigmond*-ot, hogy a bizottság legutóbbi ülésén bejelentett 20.000 koronás alapítványát ezennel visszavonja és mivel az árvaház alaptökéjét érintetlenül szeretné továbbra is látni, az építkezésre szükséges teljes 40.000 koronát a maga és családja nevében, mint árvaházi alapítványt felajánlja a hitközségnek.

Elképzeltető az a lelkesedés és ováció, mely a levél felolvasására támadt. A nagylelkű adományozónak, aki eme újabb adományát unokájának, *Daniel Tibor* báró fiának születése alkalmából tette, *Nemess Zsigmond* elnök meleg szavakban mondott köszönetet, kifejezve az egész hitközség örömét és háláját a fölött, hogy régi tervük most egy csapásra valóra válik. Indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvben fejezte ki köszönetét a nemesszívű családnak

és elhatározta, hogy az árvaház kibővítését és tökéletes berendezését még a nyáron végrehajtja. Az épület új szárnya, mely a mainál még egyszer annyi árva befogadására lesz alkalmas, a végvári *Neuman-család alapítványi árvaházának* nevet kapja.

A radnai-úti telekre a hitközség árlejtést tűzött ki, az ezen befolyó összeget pedig az árvaház alaptökéjéhez csatolják.

Méltányos skála.

★

A nagyváradai tábla elnökéhez aradi tartózkodása alatt az ügyvédi kamara küldöttségét menesztett, hogy a tábla területén az ügyvédek igényeinek megfelelőbb egységes díjszabást állapítson meg. Az ügyvédek nagyon természetesen a legminimálisabb díjtételek megállapítását kérték nemcsak Aradon, hanem a tábla egész területén. Ezekből a díjtételekből sikerült a következő skálát megszerezniünk.

I.

Bagatell ügyekben kötelezővé tétetik az ügyvédi közbenjárás, az ügyvédi díjat a kereseti összeg háromszorosában állapítják meg. Makacsság esetén ez a díj még kétszeresen számítatik.

II.

Sommás perek, tekintettel az ilyen ügyek emi-nens közgazdasági fontosságára, az ügyvédi közbenjárás fokozottabb intenzivitását igényelik. Itt az ügyvédi kar méltányos álláspontra helyezkedett akkor, mikor a következő minimális díjakat fogadta el:

200 koronáig 4248 korona 31 fillér, 200-tól 1000-ig 7018 korona 53 fillér, e sommás perek közé tartozik azután és 1000 koronától 10 ezerig tíz éven át pontosan fizetendő évi 3517 korona 75 fillér évjáradék.

Tízezer koronán felüli pereket csakis többszörös mi límosok folytathatnak, mert tekintettel a legméltányosabban megszabott díjtételekre, a minimális kiadás meghaladja a 70-80 ezer koronát.

III.

Nagyon fontos díjszabásokat állapítottak meg bűnügyekben.

A vétség és büntett egy osztályba soroztatnak és feltétlenül megkivánják az ügyvédi közbenjárást.

A vézések után percenként számítják a díjakat és minden tárgyalási percet öt koronával számítanak, minden megkezdett pere egésznek számítatik.

A büntetteknel a díjak kétszeresét számítják és óránként 100 korona pótdíj terheli a klienst.

Hivatalból eszközölt védelmeknél, az ügyvédnek jogában áll védenéct 1-től 50 évig terjedhető kényszermunkára fogai, hogy ilyen módon nyerjen kárpótlást fáradozásáért.

IV.

Mintán népünk ázsiai jellege különösen abban domborodik ki, hogy minden társadalmi illemszabály mellőzésével, közhelyeken, mint kávéházban, vendéglőben, villamoson, privátlakásokban, templomokban, utcán és köztereken kérnek jogi tanácsokat, szükségesnek mutatkozott egy alkalmi skála megállapítása.

Itt a fontosabb díjtételek a következők:

Kávéházban, fekete kávé mellett, tekintet nélkül az ügy természetére, a fekete kávé ára, borralvalóval együtt és harminc korona.

Uzsenna kávénál a kávéházi költség és 35 korona.

Gyilkossági ügyekben a kávéházi költség elmarad, de a díj kétszerese fizetendő.

Villanyoson, a jegyen kívül ötven korona.

Privát lakásokban csak abban az esetben adható jogi tanács, ha a fél esküvel bizonyítja, hogy

először informálódik. Az eskünek ünnepélyes formában kell történnie és a tanácsért ötszáz korona számitandó.

Nagyon természetes, hogy az informálódás a megbízatás erejével bír és aki venakodnék a tanácsot adó ügyvédet képviselőjével megbízni, 5—10 évig terjedhető fegyházzal büntetettik.

Még nagyon sok pontja van az egységes skálának, de a közönség tájékoztatására elegendőnek tartottunk ennyit leközölni.

Kijegyezte:

Daru.

Megszöktetett hercegnő.

Beleszeretett a soffőrjébe.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25

Az udvari körök botránykrónikája egy új fejezettel szaporodott. A spanyol etikett merev szabályain nevelődött hercegnők alkalomadtán szívesen felcserélik a tizenegyágú koronát a polgári főkötővel. A szász király neje, *Montignoso* grófnő azóta, hogy férjétől *Giron* nyelvmesterrel megszökött, már a harmadik férjét, *Toselli* hegedűművészt boldogítja a szerelmével. Ezúttal egy bájos hercegkisasszony hagyta ott főrangú családját és egy automobil-soffőr karcaiban élvezi a szabadság és szerelem gyönyöreit.

A szenzációs szöktetés a külföldi lapok nyomán pattant ki és került nyilvánosságra. Londonból a *Daily Express* párisi tudósítója ugyanis azt jelentette, hogy a legelső európai uralkodó családok egyikéből egy hercegnő megszökött a szülői háztól. A hercegnő állítólag Londonban van, ahol már megiette a szükséges intézkedéseket, hogy szerelmével egybekelhesen.

A kölni rendőrség ez ügyben tegnap az összes délről jövő vonatokat gondosan megfigyelte és átvizsgálta, mert azt a titkos utasítást kapta, hogy az átutazó szerelmes párt tartóztassa le, de a legéberebb kutatás sem vezetett a szökevény hercegnő és a soffőr nyomára. Az angol lap tudósítója szerint egy magyar királyi hercegnőről van szó. Erre a tudakozódások egész öszeirányult Bécs felé, ahonnan azonban azt válaszolták, hogy a megszökött hercegnő a bajor uralkodóház tagja, *Fürstenberg* Mária hercegnő, leánya *Fürstenberg* Egon hercegnek, a német császár jó barátjának. A hercegnő Donau-Esslingenből szökött meg egy *Kocián* nevű soffőrrel.

Egon herceg, amint a leánya szökéséről értesült, nyomban Bécsbe utazott, hogy a hercegnőt visszatérésre bírja, de a szökevényeket már nem találta az osztrák fővárosban. Kocián ugyanis a hercegnőt elvitte az anyjához Csehországba, ahol addig fog maradni, míg meg nem esküdhetnek.

Egy másik *Fürstenberg* herceg, aki attasé a londoni osztrák-magyar nagykövetségen, szintén Bécsbe utazott, hogy a dolgot valamiképpen elintézza.

A hercegnő megszöktetése udvari körökben kinos feltűnést keltett.

Késő éjjel a következő érdekes részleteket jelentik:

Mária hercegnő leánya *Fürstenberg* Egon Miksa hercegnek. Kocián, a hercegnő szerelmese egy volt huszárhadnagy, aki évekkor ezelőtt adósságai miatt kénytelen volt a szolgálatot otthagyni. Azóta egy automobilgyárnak lett az ügynöke és a gyár maribadi és karlsbadi raktárát vezette. A hercegnővel

Karlsbadban ismerkedett meg, akivel többször tett nagyobb kirándulásokat automobilon. A feltűnő szépségű hercegnő beleszeretett a daliás Kociánba, aki azonban elvesztve állását, Németországba költözött. A szerelmesek levélileg állandóan érintkeztek és így készítettek elő a szökést.

Szombaton este Kocián a megállapodás szerint Bécsbe utazott és a nyugati pályaudvaron várt a hercegnőre, akivel együtt azután elhagyták Bécsét és Angliába utaztak.

A hercegnő családjá a botrány fejlődésének elkerülése miatt valószínűleg beleegyezését fogja adni a házassághoz.

HIREK.

Autobuszárat a Fejsze-utcában.

(Szalai Arnold és Zima Tibor indítványa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

A legutóbb tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlés állapította meg azokat az utvonalkat, melyeken a városi autobus közlekedés le fog bonyolódni. Ugy látszik, hogy a közgyűlés határozata nem elégíti ki a bizottsági tagokat. A közgyűlésen már felszólalt *Szalai Arnold* dr. és kérte, hogy a *Fejsze* utcában is járasson autobuszt a város.

Ma *Szalai* dr. és *Zima Tibor* törvényhatósági bizottsági tagok a következő indítványt nyújtották be a városhoz:

A város automobil-omnibuszainak járatai a közúti forgalom lebonyolítását praktikusán csak úgy teljesíthetik, ha utvonalaik behálózják a városnak mindazon részét, amelyekből forgalom várható s amelyeknek fekvésüknél, helyzetüknél fogva közúti közlekedési eszközre szükségük van. A helyi közúti forgalom egyik végpontjától, a vasúti állomástól nemcsak legtávolabb, de a megközelítés szempontjából is a legkedvezőtlenebb helyen fekszik az ugynevezett „Magyar város”-része, mely joggal remélhetne, hogyha máskor nem, legalább az automobiljáratok elosztásánál érezni fogja a törvényhatóság gondoskodásának régóta nélkülözött, jótékony hatását. Érdemes és alkalmas ez a városrész erre, nemcsak lakosainak száma, nemcsak távoli fekvésénél fogva, hanem azért is, mert derekát olyan ut szeli át, a *Fejsze*-utca, amely szinte magától kínálkozik az automobiljáratok odavezetésére.

A városnak nyolc automobil-kocsija van. Azt hisszük, hogyha e kocsik egyike naponként egyszer-kétszer végigfutna a *Fejsze*-utcán, nemcsak az említett városrésznek, hanem a város által bevezetett egész közúti forgalomnak is tenne ez szolgálatot. Az alsó-temető, a lóversenytér, a csálai erdő, mely utóbbi a könnyű megközelítés hiánya folytán ma a városra nézve alig képvisel valami értéket, — egymagukban érdemesek arra, hogy értük az aszfalt burkolattal pompásan ellátott *Fejsze*-utcán végig automobil járat létesíttessék. Megkívánja azonban ezt maga a városrész is, amely a város központjától megfelelő közlekedési eszköz hiány folytán teljesen elzárva van. Nagynépségű, fejlődésképes, forgalmas városrész az, melynek érdekében tisztelettel indítványozzuk:

méltóztatassék az automobil járatok új beszerzését akként elrendelni, hogy az *Andrássy*-tér és *Deák* Ferenc-utca sarkától a *Deák* Ferenc-, *Kápolna*- és *Fejsze*-utcákon végig az alsó-temetőig naponta oda és vissza két-két, a lehetőséghez képest azonban esetleg több, vasárnapokon és ünnepnapokon pedig oda és

vissza legalább négy négy automobil járat létesíttessék.

Kérjük a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy ezen indítványunkat elfogadva s határozatilag kimondani méltóztatassék azt, hogy a már meghatározott automobil-járatok közé az általunk ezúttal javasolt *Fejsze*-utcai járatok belkattatassanak.

Zima Tibor,
törvh. biz. tag.

Szalai Arnold dr.,
törvh. biz. tag.

Az indítványt a júniusi közgyűlés elé viszi a tanács.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelenté, hogy a hó 26-án elvéve csapadék és zivatarok lesznek.

— *Kara Győző* kormánybiztos. *Kara Győző* aradi királyi főgimnáziumi tanárt *Apponyi* Albert gróf közoktatásügyi miniszter a décsi királyi főgimnázium érettségi vizsgálatára miniszteri biztosul nevezte ki.

— Az ipartestület rendkívüli közgyűlése, amely folyó hó 28-ára volt kitűzve — elmarad, mivel az ügy, amely érdekében össze lett hívva, elintéztetett. *Steigerwald* elnök, *Kádas* dr. útkár.

— A *Manegutlu* ügy. *Trutia* Péter, az aradi görög keleti román szentszék ügyészétől helyreigazító sorokat kaptunk két az aradi szentszékkel illető ügyre vonatkozólag. Az egyik a *Lumina* című román lap közleményét illeti, amely a *Manegutlu*-ügyről jelent meg. Az aradi szentszék — írja *Trutia* — a nagyszebeni metropolitai szentszék kiküldetése alapján hozta meg az első fokú ítéletet, mely *Manegutlu*-nak kézbesítve lett, ez ellen az a törvényes határidőben felelővel nem élt s e szerint, az ítélet jogerőre emelkedvén, az iratok az érseki szentszékhez visszaküldtek. Az aradi szentszék az ügyben többet el nem járt, de értesítve lett, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter felkérte az ügyre vonatkozó iratokat s szentszékünk eljárását tudomásul vette. A másik a *Papok és szellérek* című közleményre vonatkozik, amely szintén téves adatokon alapult, mert a hódosbodrogi zárda és szellérei között, soha per folyamatban nem volt és sincsen, de szellérei nem is voltak. A folyamatban volt rendes per *Mesch* András és társai, zádorlaci lakosok által, egy 14 holdas szilvaskert tulajdonjogának megváltása iránt lett folyamatba téve és nem is ítélettel, hanem bíról egyességgel lett bevégezve olyképen, hogy *Mesch* András és társai a 14 hold terület tulajdonjogát pénzben fizetendő ellenértékekkel váltották meg s ezen tényállás igazolására szolgálnak az aradi kir. törvényszéki iratok.

— Minoritanövendékek ünnepélye. Marosvásárhelyen, mint onnan jelentik, szépen sikerült ünnepséget tartottak az ottani minoritanövendékek abból az alkalomból, hogy *Lakatos* Östör dr. rendfőnök első hivatalos látogatását tette. Az ünnepségnek ez volt a műsora:

Nyitány Weber D-Dar oratoriumából, előadja a zenekar. Üdvözlő beszéd, tartja *Vizelyi* Alajos. Psalm CXXVII. Weinzirl M. előadja az énekkar. *Strabat* Mater, *Rossini*. Hegedűn játsza *Prokop* Alfonz, harmoniumon kíséri *Novák* Mihály. Oda Solennis, irta és szavalja *Nagy* Ince. A Tiszán, Nyisznyay K. előadja az énekkar. *Preghiera* Op. *Nabuco*, *Verdi*. Vonós négyes, előadják: I. hegedű *Prokop* Alfonz, II. heg. *Vizelyi* Alajos, viola: *Novák* Mihály, cello: *Novák* Justin. Himnus az éjhez. *Beethoven* von L. előadja az énekkar. A szerelmesek szociális tevékenysége. Irta és felfolvassa: *Szekeres* László. Szent Ferenc a természetben. Irta *Radványi* Kálmán, szavalja: *Turmann* István. *Cantabile* J. *Wanhall* Op. 56. Hegedű duett, előadják: *Prokop* Alfonz és *Vizelyi* Alajos. Magyar dalegyveleg, előadja az ének- és zenekar.

— Metianu János nyolcvan éves. A magyarországi görög keleti román egyház feje, Metianu János nagyszabeni érsek-metropolita csütörtökön nyolcvanadik születésnapját ünnepelte. Az egyház fő nevezetes születésnapját szeretettel ülte meg az aradi görög keleti román egyházmegye, amelynek az érsek hosszú időn át püspöke volt, mielőtt az érseki székre került. Az évforduló napján Papp I. János aradi görög keleti román püspök a hódos-bodrogi kolestorban misét szolgáltatott, vasárnap pedig az egyházmegye összes templomaiban az ünnepi istentisztelet során megemlékeztek a nyolcvan esztendősről.

— Nagy léghajószerecsétlenség. Newyorkból jelentik: Oakland városában a Great Morel nevű négyszázötven láb hosszú és ötvenezer köbláb gáztartalmu nagy léghajó az első próbatüzés alkalmával háromszáz lábnyi magasságból a földre zuhant. A ballonban körülbelül huszan tartózkodtak.

Ujabb távirat jelenti: A lezuhant ballon amerikai találmányu óriási léghajó, kétszáz lóerejű motorja van, amelyet hat gázolaj-gép hajtott. A kosárba tizenhat ember szállott fel a vezetővel. Egy tőkepénzesekből alakult vállalkozó-csoport e kísérlet sikerétől tette függővé, hogy finanszírozni fogja-e az új kormányozható léghajót. A felszállás minden baj nélkül történt. Körülbelül hatszáz lábnyi magasságban az egyik gáztartó felrobbant és a léghajó lassan leereszkedni kezdett. A vezető eleinte abban bizakodott, hogy nem lesz komolyabb baj, de a földtől hetvenöt lábnyira újabb robbanás történt, mire a ballon lezuhant. A temérdek nézőközönség, amely tanuja volt a felszállásnak, rémülten rohant most a darabokra szakított ballon roncsaihoz. Az utasok eszméletlenül, véres tagokkal kerültek el a földre, valamennyi súlyos sérülést szenvedett. Kinek a keze, kinek a lába tört ki, többen pedig koponyatörést szenvedtek. A katasztrófa áldozatait kocsikon szállították a kórházba. Utközben heten meghaltak, de a többi szerencsétlenül járt utas is alig marad életben. A közönségen olyan rémület vett erőt, hogy a nők elájultak, a férfiak pedig ész nélkül jajveszékelték. Hír szerint a léghajó feltalálója is odaveszett. A halottak közül többen a felismerhetlenségig összezuzódtak.

— Doktorrá avatás. Schusster Ödönt, az aradi jogászfusag tehetséges tagját szombaton avatták doktorrá a kolozsvári tudományegyetemen.

— Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár közgyűlése. Közeli száz kiküldött részvételével vasárnap délelőtt tartotta meg első félévi közgyűlését az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár. Az ipar-estület dísztermében tartott közgyűlést Cukor László igazgatósági elnök rövid beszéddel nyitotta meg. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőnek és vezetőjének kijelölése után Filadelfi Adolf, a biztosított alkalmazottak egyik kiküldöttje és Hönig Ottó munkaadói kiküldött kérték, hogy napirend előtt főszóallassanak. Cukor László elnök azonban megtagadta a kérés teljesítését. Ezután Bak Sándor ügyvezető tükár orvosa föl az igazgatóság jelenését. A jelentés beszámol az 1907 év július 1-től december 31-ig terjedő működési időről, a legapró ékosabb pontossággal tüntetve fel az igazgatóság, felelős bizottság, orvosi és tisztviselői kar működését. A nagy szakértelemmel összeállított jelentést a közgyűlési kiküldöttek egyhangulag tudomásul vették.

— Kárpitós-sztrájk. A kárpitós-segédék megbízottai tegnap megjelentek Pethovics Béla iparhatósági biztosnál s bejelentették, hogy beszüntetik a munkát és sztrájkba lépnek. A sztrájk ügyléstszik megint inkább hatalmi kérdés, mint komoly mérlegelés után megért elhatározás. A segédék ugyanis beadványukban azt mondják, hogy azért lépnek sztrájkba, mert az aradi építőiparosok reájuk akarják erőszakolni a darabszamos munka rendszerét, továbbá, mert kiakarják a munkásokat zárni. Meg vagyunk győződve arról, hogy az aradi kárpitós mesterek nem üznek játékot kenyérükből s csak „asét is” politikából zárnák ki munkásaikat s nem tudnák ép oly jól ők, mint a munkások, hogy melyik munkarendszer felel meg jobban a kárpitós ipar speciális jellegének. A békéltető eljárás holnap indul meg s ki fog tűnni, hogy a harcot nem a mesterek keresik, mert mint munkaadó körökből szerzett információk alapján mondhatjuk, a darabszamos munkarendszer mellett ma annyit keres az aradi kárpitós munkás, hogy a budapesti messze elmarad mögötte.

— Agyonlétte a feleségét. Abaujszántóiról írják: Fekete István abaujszántói parasztagda néhány évvel ezelőtt elvett egy nálánál jóval idősebb jómódu özvegyasszonyt. Nemsokára inni kezdett és úgy a maga, mint az asszony vagyonát ellátta. E miatt folyton civakodtak és az asszony 15 nappal ezelőtt elhagyta az urát. Fekete elment felesége után, kit a konyhában foglalatokodva talált és minden szó nélkül agyonlétte. Azután maga ellen fordította fegyverét. A golyó a fejébe furdott és halálra szállításra küldték.

— Halálozás. Dr. Darányi Jánosné, született Hoffmann Lujza, Arad város egykori híres főorvosának özvegye Barackán fia Darányi vármegyei aljegyző házában az éjjel megbalt. Holttestét Aradra szállították.

A család a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Darányi János és neje szül. Tausch Frida, Robitzek Agostné szül. Darányi Ilona, férje Robitzek Agost és fiuk Kálmán, a saját, ugy számos rokon nevében is fájdalomteit szívvel tudatják a forrón szeretett jó anya, illetve anyós, nagyanya és rokon özv. Dr. Darányi Jánosné szül. Hoffmann Alojzának, f. é. május hó 25-én, életének 75-ik évében, rövid szenvedés után Barackán történt jobbira szenderültét. A boldogult földi maradványait május 26-án d. u. 5 órakor fognak Aradon a felső temető halottas csarnokában a római kath. szertar és szerint beszentesített és az ugyanottani családi sírkertben örök nyugalomra tételni.

— Letartóztatott izgatók. Budapestről jelentik: A sztrájkoló hentessegédék több hentesüzletet megostromoltak és véres tüntetést rendeztek. A rendőrség a sztrájkotnyát feloszlatta és a vezetők közül tizennyolcat magánosok elleni erőszak és idegen vagyon rongálása miatt letartóztatott.

— Sikasztás egy hitközségnél. Nagybecskerekéről jelentik: A szerb hitközségnél hétezer koronát sikasztottak. A püspök felelősséget az elnökséget és a választmányt. Grigorievics pénztárnak ellen bünyvdi felelősséget tettek.

— Érdekes házvétel történt ma Aradon. Kende Arur bornagykereskedőnek Boros Bénteren levő házá a mai napon 70 000 koronáért megvette báró Nopcsa Elek ujaradi földirtokos, aki az épület sztráktárrá fogja átalakítani. Az új sztráktár a közeli hetekben nyílik meg.

— A nyári vasárnapi munkaszünet. Az aradi női divat, kezű és rokon s. aknabelli üzletek tulajdonosai f. évi május 26-án, kedden este kilenc órakor, az Aradi Kereskedők Köre helyi-

ségében a nyári vasárnapi munkaszünet ügyében értekezletet tartanak, amelyre az érdekelt kereskedőkönk urakat ez uton is meghívjuk és okvetlen megjelenésre kérjük. Az Aradi Kereskedők Köre elnöksége.

— Jótékonyág. A következő kedves levelet kaptuk: „Aból az alkalomból, hogy e hó 25-én egybekelésünk évfordulóját egészségben elértük, e sorok kíséretében tíz koronát küldünk az aradi tanítók segélyalapja javára. Tisztelettel: Hirschl Zsigmond és neje Steinitzer Regina.” Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Weisznál Aradon. 191.

● A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás ●

SALVATOR

vese- és hólyagbajknál, köszvényél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás. Természetes vasmentes savanyvíz.

● Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Salnye-Lipócnál ●

Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudóifrakpart 8.

1801

Schmidt-cirkusz a Béla-téren.

Ma kedden, május hó 26-án
Szenzációk újdonsági előadás. Csodamutatóvány.
Világattrakció.

**Blondin, kötélén járó ló,
Mimi, golyón futó ló,**
a levegőben négy méter magasságban. Bámulatos és renakivni mutatóvány.

TANÜGY.

(=) Iskolai gyorsíróverseny. Gyorsíróversenyt tartottak Aradon tegnap, vasárnap délelőtt a városháza nagytermében az aradi kir. főgimnázium, főreáliskola, kereskedelmi akadémia és a női kereskedelmi tanfolyam gyorsírást tanult növendékei. Már 10 óra előtt nagy érdeklődés mutatkozott a verseny iránt s míg a karzatot színlőtig megtöltette a közönség, a padokban a mintegy 100 főre menő versenyzők foglaltak helyet, köztük 25 fiatal leány. A versenyen megjelentek a polgármester képviselőiben Kovács Vincs, Lics Rózsó, továbbá Burián János és Boros Vid: igazgatók, Somogyi Gyula dr. és az Aradi Kereskedők Köre képviselőiben Meer Ármán és Deller Simon. Wagner József dr. megnyitó beszéde után megkezdődött a verseny. A versenynek szép sikere volt. Beadott 101 pályázat, köztük 28 női. Kiosztott 9 díj és 23 elismerő oklevél. A részletes eredmény a következő: díjat nyertek az 50 szótagos versenyen S. Ilvász Valéria és Scheer Margit, Somogyi Lajos főreálisk. tan. és Lichtig Jenő keresk. isk. tanuló. A 100 szótagos versenyen Hönig Lenke, Rubinstein József gimn. tan. és Grósz Andor reálisk. tan. A 150 szótagos versenyen Schannen Béla gimn. tan. és Eckhardt Sándor reálisk. tan. Elismerő oklevelet nyertek az 500 szótagos versenyen Darvas Róza, Licsmann Böske a női keresk. tanf. hallgató; Klein László, Schartner Sándor, Kulcsár Sándor, Issekutz Géza, László Lipót gimn., Cserő József reálisk., Sern Gyula, Schönberger Miksa, Kaufmann Jenő, Politzer Béla, Deutsch Gábor, Weisz Dávid keresk. isk. tanulók. A 100 szótagos versenyen Darvas Róza, Scheer Margit női keresk. tanf., Rock Béla, Issekutz Sándor gimn. Schwarz Jenő, Eckhardt Sándor reálisk., Moráth János, Politzer Béla, Kaufmann Jenő keresk. isk. tanulók. A 150 szótagos versenyen Rubinstein és Issekutz Sándor gimn. tan., Wolf Manó, Grósz Andor reálisk. tan.

Legujabb divat blousok ... 2.90

Rendkívül nagy választékban.

2044

Legujabb divat pongyolák ... 5.90

Taft selyem jupponok ... 6.90

RADÓ GYULA női felöltő árúháza.

(-) Zongora- és énekvizsga. Tegnap délután félötökör tartották a Fehér Kereszt nagytermében Szalay Aranka ismert kitűnő zongora- és tanítónő növendékei a vizsgájukat, amelyen nagy és előkelő közönség jelent meg. A kitűnően sikerült vizsgán a következő növendékek tüntették ki magukat:

Berkovits Jolán és Iritz Manó, Weisz Éva, Nagy Ilonka, Wessel Pista, Fülöp Jolán, Krebsz Piroská, Gombocz Pista, Lázár Valéria, Schreyer Terka, Szűcs Jolán, Serb Miron, Fischer Márton, Oggelder Pálma, Schwarz Rika, Goldner Lajos, Fülöp Irma, Arnstein Andor, Künsztler Irén, Fodor Klári, Nagy Ilonka, Kovács Ella, Halász Lili, Gál Elemér, Szilágyi Béla, Serb Titus, Wessel Terka, Gombocz Nelli, Reinitz Zelma.

A vizsga után tánc volt, amelyen a növendékek jól mulattak.

(=) Magánvizsgálatok. Az aradi polgári leányiskolában az idei magánvizsgálatok június hó 22-27-ig tartanak meg. Folyamodványok e hó 31-ig adhatók be. Az aradi községi polgári fiúiskolában a tanévvégi magánvizsgálatok június hó 25-én és a következő napokon tartanak meg. Magánvizsgálat engedélyezése iránti kérvények május hó 29-ig fogadtnak el.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Bicska és revolver. Jámbor Sándor pécskai földműves a múlt év november tizenötödikén este az országúton összeszóllalkozott Hunyecz Mihály parasztagzával és azt arcul ütötte. A megtámadott Hunyecz erre segítségül hívta a közelben levő barátait, Ordódy Ferencet és Bella Imrét, akik most Jámbor ellen fordultak. Jámbor kést rántott elő és a feléje közeledő Ordódynak kezét megsebezte. Ordódy ekkor Jámborra revolverből két lövést tett, amelyek közül a második Jámbor oldalába fúródott és oly súlyos sérülést okozott, hogy Jámbor egy hónapig betegen fektült. Az aradi törvényszék ma Ordódy Ferencet hat havi és Jámbor Sándort egy havi fogságra ítélte.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktörzs.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 25.

Kínálat korlátolt, vételkérő gyenge. 5 fillérrel olcsóbb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza májusra . . .	11.35 - 11.36	11.43 - 11.44
Buza októberre . . .	10.13 - 10.14	10.22 - 10.23
Zab októberre . . .	6.90 - 6.91	6.95 - 6.96
Rozsa októberre . . .	8.80 - 8.81	8.93 - 8.94
Tengeri májusra . . .	6.59 - 6.60	6.59 - 6.60

Zárul 6 órakor:

Osztrák hitelrészvény	633.75
Magyar hitelrészvény	751

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 25. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 130-132 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 132-134 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 136-140 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240-260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Május hó 21 napján volt készlet 36,926 darab, május 22. napján főlhajtattott — darab, május 22. napján elszállított 204 darab, május 22. napjára maradt készletben 36,722 darab. A hísítási sertés üzlet irányzata: Nyugodt.

IDEGENEK ARADON.

— Május 25. —

Fehér kereszt-szálloda. Klein Miksa utazó Bécs. — Kemény B. utazó Bécs. — Philigy Antal utazó Bécs. — Back Miksa utazó Bécs. — Schwarz Herman utazó Bécs. — Fay Aladár dr. orvos Budapest. — Kisfaludi Ferenc utazó Budapest. — Lunozer Miksa utazó Pozsony. — Rosenthal Károly hivatalnok Petrozsény. — Szigethy nővérek magánzónók Budapest.

Központi szál oda. Krasznay Vendel üzletvezető Zsombolya. Gustró Károly utazó Budapest. — Temner János kereskedő Ujvidék. — Frankl H. utazó Budapest. — Ary László min. tisztviselő Budapest. — Balassa Henrik igazgató Ujvidék. — Böhn István hivatalnok Nagykikinda. — Hatyadi Gyula kereskedő Makó. — Lemaié D. tisztviselő Nagytapolca. — Ludoeske M. kertész Hermanstadt. — Oláh Krausz Károly utazó Mezőkovácsháza. — Steiner Géza igazgató Nagybecskerek. — Trauschenfeld Ottó hivatalnok Nagyszében. — Eisz Gyula dr. ügyvéd Budapest.

Vass szálloda Nádudvari Sándor tanító Arad. — Klein Ákos kereskedő H.-Kristyór. — Engelstein Jakab kereskedő Körösladány. — Weiszbergerné kereskedő Brád.

Pannonia szálloda. Löwy Mór ékszerész Temesvár. — Kardos Ignác kereskedő Mezőhegyes. — Toffert Károly gyógyszerész Elek. — Trimbusz Miklós mészáros Brád.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Szenzáció. Tizenötgy számból álló műsor.

A világ legujabb mozgatóképét.

Műsor 1908. május hó 26-án, kedden:

1. Nick Carter, az amerikai detektív életéből. — 2. Banditák. D. ama. 3. — Keréa. Látványosság. — 4. Katonák ebédeje. Kacagató. — 5. A kis vak leány. Dráma. — 6. A Fischer család balszerencséje. Humoros. — 7. Papirgyártás. T. nulsázos. — 8. A tékozló flu. Bibiiai dráma. — 9. Aruló telefon. Kacagató. — 10. Szent Berta'az éj. Történelmi dráma. — 11. Nagyvarad és a Vilmos huszárak gyakorlása. Látványosság. — 12. Szép Iolka. Mese. — 13. Akadályverseny Epsóban. Sportkép. — 14. Bűvös páncelesz ba. Színes kép.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda. Előadások hétköznapokon délután 6 órakor, este 1/8 órakor és 9 órakor.

Az előadásokra bá mikor is lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 90 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

NYILTTER.*

Darányi János és neje szül. Tausch Frida, Robitsek Agostné szül. Darányi Ilona, férje Robitsek Agost és fiuk Kálmán, a saját, úgy számos rokon nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a forrón szeretett jó anya, illetve anyós, nagyanya és rokon

özv. Dr. Darányi Jánosné szül. Hoffmann Aloizának,

folyó évi május hó 25-én, életének 75-ik évében, rövid szenvedés után Barackán történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai május 26-án délután 5 órakor fognak Aradon a felső temető halottas csarnokában a római kath. szertartás szerint beszenteltetni és az ugyanottani családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért május hó 27-én délelőtt 10 órakor fog a főt. minorita-atyák szentegyházában az egék Urának bemutatattatni.

Aldás emlékére!

Arad, 1908. május hó 25-én. 2105

Dr. Székely Károly

fogorvos

Batthyány-utca 27. szám

Szántay ház

1958

letelepedett és működését megkezdte.

Pénzének ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

160

Üzlet.

Piskin

egy vas-fűszer

vegyeskereskedés

azonnal átadó.

Bövebbet:

Stiene János,

Déva

2103

Keresek megvételre

egy szép, rendezett, házilag kezelt és fölszerelt 500-1000 holdig terjedő

birtokot

Feltételek: vasut közelsége, sik, vízmentes fekvés, elsőrendű talaj, megfelelő uriak és jó gazdasági épületek. Szíves ajánlatok Velencei Zsigmondhoz Budapest, VII. Izabella-utca 8 sz. kéretnek. 2110

Napernyők

minden színben és fekete órvási választékban, legjutányosabb árak mellett.

Hoffmann Sándor
Színház-épület.

40 év óta leendő

italmérésési üzlet

lakás és pincével, gőzforraló pálinkafőző-kazánal v. anélkül, **Makón, főtúcán, előnyös feltételek mellett átadandó. Spitzer Lipót, Makó, Vásárhelyi- és Jókai-utca sarkán.** 2099

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek tudomására hozni, hogy

Vécsey-utca 6. sz. alatt levő,
a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

lakatos műhelyemet

ajánlom becses pártfogásába. Elvállalok mindennemű szakmába vágó munkát úgy épületmunkákat, takaréktűzhelyek, sűrítések elkészítését stb. Helybeli és vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítenek.

Tisztelettel 1785

KOMJÁTHY ISTVÁN

lakatos mester. Arad, (Vécsey-utca 6. sz.)
Kész tűzhelyek raktára.

Permetező javítások elfogadtatnak.
M. kir. szabadalmazott

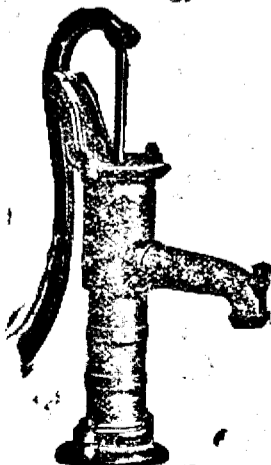
Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb árakon.

A szivattyú hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak néjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbíthatnak, ezáltal a szivattyú nem rozsdás és a bort nem renthetja, a gépezet jó működésű és 3 évi jóállás (ingyen javítás).

Tűzi fecskendő

Golyó szelepekkel. Készülékeknek legalkalmasabbak, mert homokos és sáros víz használatakor sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésű és 3 évi jóállás (ingyen javítás).
Hozzá való országos egységes csövek és a legjobb minőségű belső gummirozszt kendercsövet a legolcsóbb árban.

gummirozszt kendercsövet a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, min bármely bel vagy külföldi gyárban.

Hónig Otte

M. királyi szabadalmazott tűzi fecskendő és szivattyú készítő. 251

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Jutányos árak!

HA
Molyok ellen biztosan védekezni óhajt,
vagy

Féregmentes lakást és
Tűkörfényű padlót
szeret, forduljon bizalommal a

Vöröskereszt Drogeriába
ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

Minorita-palota. 1331

Levél- és sürgönyezim: **Vöröskereszt Drogeria Arad.**

218—1908. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a m. kir. belügyminisztérium 9175—1908. szám alatti határozata nyomán a kövezési alap terhére f. évi június hó 5-én d. u. fél 4 órakor a városháza földszinti tanácsstermében zárt ajánlati versenyárgyalást tart a következő és folyó évben bevégzendő munkálatokra:

- I. Szabadság tér.
- II. Erzsébet királyné-körút.
- III. Sina-utcában a gör. kel. román szeminárium előtt.
- IV. A Tökölly-téren a Forray-utcától az Aulich Lajos-utcáig és onnan a Szt.-István utcában a Mikes Kelemen-utcáig terjedő vonalokon.
- V. A Szent Pál-utcában a Hunyady-utcától a Kinizsi-utcáig terjedő vonalon.
- VI. A Zrínyi-utcában teljesítendő kocsit asfalt burkolási munkák, valamint a hozzá kapcsolatos kövezési munkák.

A teljesítendő munka mennyisége és méretek kimutatása a munkafeltételek valamint egyéb szükséges tudni valók Arad sz. kir. város mérnöki hivatalában a hivatalos órák alatt, d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig, ünnepnapok kivételével megtekinthetők, a hol az ajánlati lapok és költségvetések díjtalanul megszerezhetők.

Ajánlat a fenti hat pontban foglalt összes munkálatokra vagy egyes munkálatokra külön-külön tehetők.

Versenyezni óhajtók felkéretnek, miszerint a fentebbi munkálatok végrehajtására vonatkozó szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékba elhelyezett ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt közvetlenül, vagy posta útján a kitűzött nap délután fél 4 óráig Arad sz. kir. város gazdasági székéhez annyiával is inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkezőket figyelembe nem vesszük.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Ajánlattevő köteles az ajánlati végösszeg 5%-át készpénzben vagy a közszállításokra vonatkozó 55800—1907. számú közszállítási szabályzatban megjelölt óvadékképes értékpapirokban bányópénzül f. évi június hó 5-én d. u. fél 4 óráig a városi pénztárba letenni és a vonatkozó letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Ajánlat csak a város által kiadott szabványos ajánlati lapon és a munka mennyiségei szerint kimutatási úrlapon egység árak kitüntetéssel mellett lehet tenni. Százalékos engedménnyel, vagy felülfizetéssel ajánlatokat nem vesszünk figyelembe.

Az ajánlatok borítéka a következő felirattal látandók el:
Ajánlat a 218—1908. számú hirdetésben kiírt aszfaltozási munkálatokra.

A munkálatok a felszólítás után azonnal megkezdendők és 1908. október 1-ig befejezendők.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket és költségvetést, a vállalati általános és részletes feltételeket és különösen a fizetési feltételeket, valamint a helyi viszonyokat teljesen ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Ajánlattevők ajánlataikkal a közszállítási szabályrendelet 25. §-a értelmében a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, kik a szóban levő munkálatokra pályáznak: kötelesek iparügyi jogosultságukat igazolni.

A munkálatoknál kizárólag hazai termékek használhatók fel, valamint magyar honos munkások alkalmazhatók, amely kötelezettségnek egyike vagy másika alól indokolt esetben felmentés a belügyminiszter ur adhat.

Azon ajánlattevők, kik ajánlataik benyújtásakor Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, illetőleg ismeretlenek: tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk tartozik.

A város közönsége fenntartja azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlati árakra, szabadon választhasson.
Arad, 1908. évi május hó 18-án.

A gazdasági szék.

Telefon 683.

FISCHER ÁRMIN

szobafestő és mázoló
Vörösmarhy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig elvállal munkákat úgy helyben, mint vidéken. 1905

Sertéshizlaló

mellette levő szántófölddel

azonnal eladó Zimándujfalun.

Ertekezés levélileg 2090

Baum Ferenc Püspökladány.

14363—1908. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi miniszter ur 32900—1908. sz. a. kelt rendeletével a répabogár pusztításai és károsításainak lehető megakadályozása végett a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t.-c. 58. §-ában adott felhatalmazásánál fogva az ugynevezett répabarkét (lisztes répabogár, Cleonus punctivent ris Germ) valamint a hamvas vicellér bogarat (Otiorrhynchus ligustici Zinne) azon káros állatok és rovarok közzé soroztam, melyeknek irtása az idézett t.-c. szerint kötelező. Miért is elrendeli, hogy minden birtok répaföldjén az említett bogarakat márciustól június hó közepéig irtani tartozik.

Az irtásra vonatkozó részletes utmutatást a város közelebb rendelkezésre fogja bocsájtani.

Arad, 1908. évi május hó 9-én.

A városi tanács.

9193—1908. sz.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozásáról alkotott 12757—403/1884. számú szabályrendelet 5. §-a értelmében felhívom a ház- és telektulajdonosokat, folyó hó 15-től szeptember 15-ig házuk, illetve telkük előtt az aszfalt burkolattal ellátott gyalogutakat mindennap délután 1 és 2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutakat este 7 és 8 óra között megolcsóztatni, mert ennek elmulasztása esetén az említett szabályrendelet alapján szigorúan büntetetté fognak.

Arad, 1908. évi május hó 15.

Sarlot,
főkapitány.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Egy kat. h. és 1360 □-öl**

területű termő szőlő azonnal eladó. Értekezni Bányai Márton urnál Kovaszinc. 2098

Kiadó!

.Izraelita templom épületben egy nagy sarok üzlet és több mellék-helyiségek. Ugyanott nagy választékban mindenféle új és használt butorok olcsón kapható. 2101

Andrássy-téren

8 szobás modern uri lakás minden mellékkel kiadó. Bővebbet Dömötör mérnöknel, Lőcs-ház, Salacz-utca 1. 2104

Egy teljesen új,elsőrendű gyártmányu, modern **Planino** gyári áron eladó. Neumann Antal zongorakészítőnél József főherceg-ut 6. 2083**Fiatalkereskedő**

nyelvismerettel, jó irodista, jó számoló, óvadékképes, nagyobb kereskedelmi vagy gyári vállalatnál helyben, vagy vidéken állandó foglalkozást keres. Szíves megkeresés „Erdélyi” jelige alatt a kiadóban. 2109

Eladó vagy béreadó

egy 30 év óta fenálló üzlet és korcsma helyiség házzal együtt a község legélénkebb helyen, halál eset miatt kedvező fizetési feltételekkel Bővebbet özv. Kohn Nat-hané Kurtics. 1963

Legfinomabb zamatos

málna-szőrpöt küld öt kilós kosárúvegekben 80, vagy bádopálackban 7½, koronáért bérmentve Gyógyszertár Nagyhalmgyon. 2021

Vizsgalapok

kitűnő minőségű magyar papíron 100 drb. 90 fillér. Portó 100 darabig 80 fillér 100—600 drbig 72 fillér, szomszédos forgalomban 21 fillér. Ha a pénz előre küldetik, 100 Népiskolai Bizonyítvány K. 1-20 Ingusz I. és fia könyvkereskedésében Arad. Arad- és temesmegyei telefon 517. 201

Jég,**kristály tiszta.** Kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva. Petőfi-utca 7/a. Telefon 199. szám. 1631**Eladó**

a belvárosban egy 2200 koronát jövedelmező ház. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 1918

Pörkölt szalonna,

légenszáritott, oldalankint 35—60 kg. nehéz, kapható Raubauer Nándornál, Ujszentannán. 1991

Minden ujdonság

azonnal több példányban kapható 80,000 kötetes kölcsönkönyvtárban, heti 8 filléres kölcsöndíj ellenében. A könyvek újak és tiszták. Terjedelmes jegyzékek vidékre is. Zenemű kölcsönzés is. Kerpel Izsó könyv és papirkereskedése, Aradon. 212

Intelligens

özv. urinónél jó házikoszt kapható. Bővebbet Thököly-tér 4., ajtó 8.

Jó karban levő**íróasztalok**

megvételre kerestetnek.

Cement**hornyolt cserép**

a legjobb fedő anyag. Vizáthatlan! Örökké tart!

Tégla, Cserép

legjobb minőségben állandóan raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementáru gyárában

Mikalának.

Telefon 5—15.

Erzsébet-körút 37., I. em. Városi iroda:

A galsai hegyen

egy 5 és ½ holdas tehermentes, jól termő

SZŐLŐ

teljes felszereléssel, szabad kézből

eladó.

Értekezni lehet Wéger Béla urnál Uj-Szt.-Annán. 2072

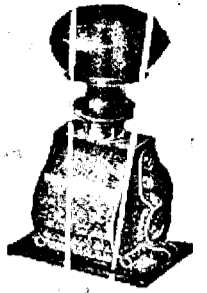
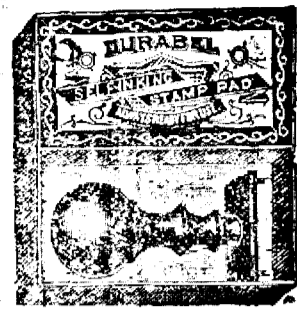
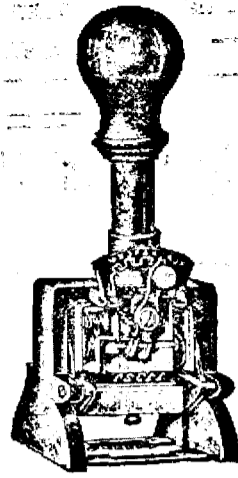
Értesítés!Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Thököly-tér 1. szám alatt****borbély és fodrászüzletet**

nyitottam. Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását.

Teljes tisztelettel

Urbán Lajos,

fodrász. 1926

Nyomtatványok, Ruggyanta-bélyegzők, Pecsétnyomók, számozó-gépek kelti bélyegzők és kézinymodák a legjutányosabb árban kaphatók a

„Hungária” nyomdában

Arad, Vörösmarty-utca I. 1371

Városi és megyei telefon 636. Arany oklevéllel kitüntetve.

Braun Samu, Berger Antal és Társai

szobafestő és mázoló munkák vállalata

ARADON, FORRAY-UTCA 7.

Van szerencsénk az igen tisztelt közönség figyelmét felhívni, hogy Aradon **Braun Samu, Berger Antal és Társai** cég alatt **szobafestő és mázoló ipart** üzünk.

Azon körülmény, hogy cégünk az Aradon már elismert legjobb festőkből alakult meg, továbbá, hogy a munkák kivitele személyesen általunk történik, ezeknél fogva abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy ugy egyszerű, valamint legpazarabb kivitelű szobafestő és mázoló munkákat akár helyben, akár vidéken a legjutányosabban végzünk.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérjük

1403

Braun Samu, Berger Antal és Társai.

Radnay Károly

szén, koksz-, briket-, antracit-nagykereskedő cég, Budapest, szénlerakat létesítéséhez megfelelő

= nagy területet keres. =

Írásbeli ajánlatok a fenti címre küldendők. 5803

Néhai Dr. Rombay Zsigmond elhalálása folytán Horgosi Királyhalmon lévő

30 holdas szőlő

teljes felszereléssel

szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni Békés-Gyulán lakó özvegyénél. 2107